Cumhuriyet

UĞUR MUMCU
ÖZEL EKİ

GÖZLEM

24 OCAK
1995

Ben Atatürkçüyüm.
Ben cumhuriyetçiyim.
Ben laikim. Ben
anti-emperyalistim.
Ben bağımsız
Türkiye'den
yanayım.
Ben özgürlükçüyüm.
Ben insan hakları
savunucusuyum.
Ben terörün
karşısındayım.
Ben, yobazların,
hırsızların,
vurguncuların,
çıkarcıların
düşmanıyım.
Öyleyse, vurun
parçalayın!
Her parçamdan
benim gibiler, beni
aşacaklar çıkacaktır!

Devletimiz, bütün imkânlarıyla Uğur Mumcu'nun katillerinin bulunması ve adalet önüne çıkarılması için elinden geleni yapacaktır. Bu hususta bütün ilgililere, her türlü talimat, tarafımdan verilmiştir. Turgut Özal Cumhur-başkanı

Suikastın hemen ardından dönemin Başbakanı Süleyman Demirel yanında DGM Başsavcısı Nusret Demiral ile birlikte olay yerine geliyor. Bir görevli elinde çalı süpürgesiyle başbakanın yürüdüğü yolu temizliyor. Süprüntüler arasında kanıt var mı yok mu belli değil...

Uğur Mumcu suikastının üzerinden iki yıl geçti, cinayet gibi tutanak tahrifatları da faili meçhul kaldı

Çalı süpürgeli soruşturma

Çok önemli ipuçları elde ettik. Bu ipuçları, delil sayılacak biçimde. Çok değil, bir iki gün sabredin. Süleyman Demirel Başbakan

Güneş GÜRSON

ANKARA- Gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu**'nun bombalı suikast sonucu öldürülmesinin üzerinden 2 yıl geçmesine karşın; ne soruşturmada **"bir arpa boyu"** yol alınabildi, ne de faillerin bulunması yönünde **"bir ipucu"**na ulaşıldı.

Soruşturma **"sürüncemede"** bırakılırken, katillerin bulunmasını **"namus, onur, şeref borcu"** olarak nitelendiren hükümet yetkililerinin icraatı, **"ümitli olunduğuna"** dair demeçlerin ötesine geçemedi.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel, "Devletin şu veya bu şekilde bir görevlisi, bir memuru kendiliğinden bu işe karışmışsa, o cinayet, devletin değil, onu yapanındır"** sözleriyle, suikasta devlet görevlilerinin de karışmış olabileceği savlarını kesin bir dille reddetmedi.

Soruşturma sırasında, devlet belgeleri üzerinde ortaya çıkan çelişki ve tahrifat zinciri de aydınlatılamadı.

Soruşturma aşamasında işlem, bulgu ve kanıtlara ilişkin çelişkiler birbirini izledi. Ortaya çıkan sürpriz tanıklar, soruşturmayı yürüten makamlarca **"yalancılık"**la suçlandı; tutarsızlıklara yanıt arayan sorular, **"karanlıkta"** kaldı.

Faili meçhul cinayetler zinciri

Suikasttan bugüne kadar geçen 24 ayda, zihinlerde oluşan soru işaretleri, yanıtsız olarak gazete sayfalarına yansımaktan öteye gidemedi. 1990'larda tırmanan ve çok sayıda aydını hedef alan terör olayları arasında, 31 Ocak 1990 tarihinde öldürülen Prof.Dr. **Muammer Aksoy**, bu dönemdeki **"faili meçhul cinayet"** zincirinin ilk halkası oldu. Bu cinayeti 7 Mart 1990'da gazeteci **Çetin Emeç**, 4 Eylül 1990'da yazar **Turan Dursun**, 6 Ekim 1990'da öğretim üyesi **Bahriye Üçok** izledi.

Mumcu cinayetinin çözülmesi için, **"aynı kişilerin yeni bir cinayet işlemesi"** umudunu taşıyan devlet; Mumcu'nun deyişiyle, **"Terör örgütleri, 12 Eylül öncesinde olduğu gibi, yine**

kanlı takvim sayfalarını çevirirken; tıpkı 'kapalı tribün seyircisi' **gibi, olayları izlemekle"** yetindi.

Katledilmesinin üzerinden 2 yıl geçen gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu**, 24 Ocak 1993 pazar günü bir hasta ziyaretine gitmek üzere evinden çıktıktan sonra, Renault marka otomobiline yerleştirilen C-4 tipi patlayıcı maddenin infilak etmesi üzerine yaşamını yitirirken, o günden bu yana soruşturmada bir ilerleme sağlanamadı.

Suikastın olduğu alan, polis tarafından zamanında kordon altına alınmadı. Halk, emniyet görevlileri ve hükümet yetkilileri, patlamanın olduğu yerde, hep birlikte **"inceleme"** yaptı. Patlama sonrası etrafa dağılan parçalar, **"çalı süpürgesiyle"** toplanarak poşetlere konuldu.

Patlamanın ardından, arabanın kontakt anahtarının, bir polis tarafından yerde bulunup, Mumcu'nun cebine konduğu belirlendi.

Polis **"büyük özen ve titizlikle"** kanıt topladığını ileri sürmesine karşın, Mumcu'nun olay sırasında kırılan kaleminin, bir parçası, vatandaşlar tarafından çevrede bulunarak, ailesine teslim edildi.

DGM ve MİT'e göre...

Mumcu'nun öldürülmesinden hemen sonra gazeteleri telefonla arayan bazı kişiler, olayı İslami örgütler adına üstlenirken, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) ve Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT), olayın ardında bir gizli servis olduğu kuşkusunu dile getirdi.

24 Ocak 1993'te gerçekleşen suikasttan önce İstanbul'da düzenlenen operasyonlarda, Mumcu'nun otosuna konulan C-4 tipi patlayıcılarla birlikte 16 kişi yakalandı. İran Gizli Servisi SAVAMA ajanları tarafından yönlendirildikleri ve Türkiye'de şeriat yanlısı bir rejim kurmak amacıyla silahlı eylemler düzenledikleri ileri sürülen bu kişilerin, İran'da eğitim gördükleri belirlendi. Gözaltına alınan kişilerin, **"muhtemelen Mumcu'ya suikast düzenleyenlerle bağlantılı"** olduklarını belirten polis kaynakları tarafından, daha önce Ankara'da gerçekleştirilen İsrail Büyükelçiliği Güvenlik Sorumlusu **Ehud Sadan** ve Jussmat'ta görevli Amerikalı Çavuş **Victor Marwick** suikastları ile Mumcu cinayeti arasında **"büyük benzerlik"** olduğu ileri sürüldü.

Yakalanan bombacı mıydı?

28 ocakta, Mumcu'nun otomobiline konan bombayı Ankara'ya götüren kişinin yakalandığı, Turan Dur-

Uğur Mumcu gençlik yıllarında. Samsun'da ve Atatürk anıtının önünde.

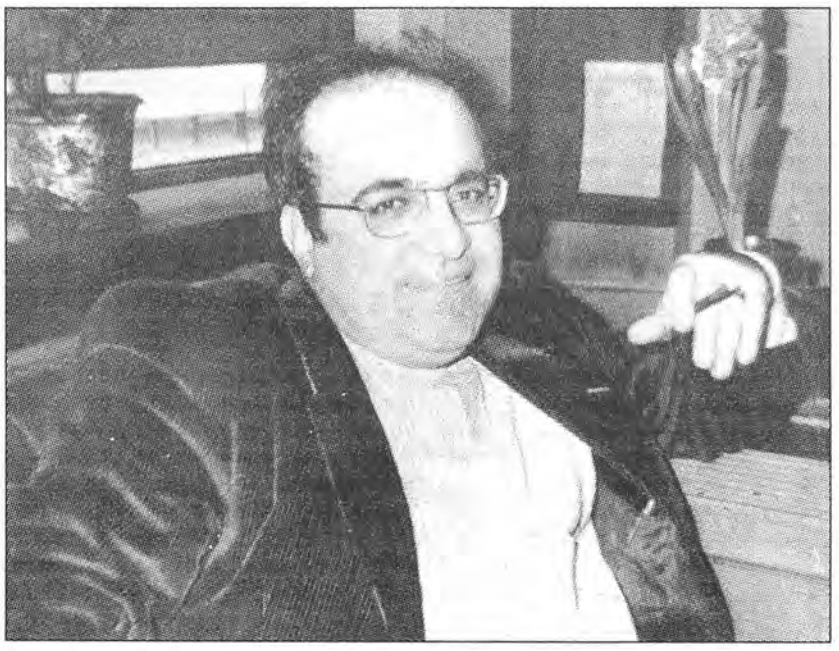

Mumcu'nun insan sevgisiyle dolu bir yüreği vardı.

GÖZLEM

UĞUR MUMCU

Kuvayı Milliye Nedir?

Kuvayı Milliye nedir? Bugün ne anlama gelmektedir?

'Kuvayı Milliye' ilk kez, Kurtuluş Savaşı'nda görev alan milis güçleri anlamında kullanılmıştır. *'Kuvva'* Arap dilinde *'güç'* demektir. *'Kuvayı Milliye'* de ulusal güçler anlamına gelmektedir.

'Kuvayı Milliye', işgal altındaki bir ülkede halk tarafından oluşturulmuş direniş örgütleridir; bu özellikleri ile bir sivil örgütlenme modelidir. *'Kuvayı Milliye'* sonradan Ulusal Kurtuluş Savaşı'na katılan herkesi kapsayan bir kavram olarak kullanılmıştır.

Bugün *'Kuvayı Milliye'* denilince akla askerler, ordu, ihtilaller ve cuntacılık gibi kavramlar geliyor?

Ne kadar yanlış! Kuvayı Milliye, o tarihte, işgalci emperyalist ordularına karşı savaşan, Türkü, Kürdü, Lazı, Çerkezi, Arabı ile bütün etnik grupları kapsıyordu.

Örneğin, Doğu ve Güneydoğu'da **Cibranlı Halit Bey, Hesanalı Halit Bey,** Mutki Aşireti Reisi **Musa** gibi Kürt liderleri, Hormek ve Lolan aşiretleri gibi Alevi aşiretleri; Batı'da **Yörük Ali Efe, Demirci Mehmet Efe** gibi Türkleri; **Çerkez Etem,** ağabeyleri **Reşit** ve **Tevfik** beyler de Kuvayı Milliye olarak savaşa katılıyorlardı.

'Kuvayı Milliye ruhu' da işte bu demekti. 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a çıkan **Mustafa Kemal,** bütün bu grupları ve örgütleri aynı amaç çevresinde birleştirmişti.

'Kemalist' kavramı da tam bu sırada ortaya atıldı.

'Kemalist' o günlerde; İngiliz istihbarat örgütü gizli yazışmalarıyla Amerikan basınında *milliyetçi, Bolşevik ve isyancı* anlamlarında kullanılıyordu.

Bu açıdan, emperyalist ordularına karşı anayurtlarını koruyan herkes, Türk, Kürt, Çerkez, Arap, hepsi de *'Kemalist'* sayılıyordu. Mustafa Kemal ve arkadaşlarının amaçları, bağımsız bir cumhuriyet kurmaktı.

Bağımsızlık iki bakımdan önemliydi. Emperyalist Batılı ordulara karşı verilen savaş sonrasında kurulacak devlet, Batılı dünyasına karşı bağımsız olacaktı. Kurtuluş Savaşı'nda Mustafa Kemal'e ve Ankara hükümetine her türlü yardım ve desteği sağlayan Sovyetler Birliği'ne karşı da bağımsız bir siyaset izlenecekti. Bu bağımsızlık da onurlu ve ulusal bir devlet olmanın koşuluydu.

Bugün kendilerini *'ırkçı ve Turancı'* sayan birçok insan, ünlü **Enver Paşa'**yı bu ülkünün lideri olarak selamlar.

Enver Paşa, bir serüven adamıdır. Birinci Dünya Savaşı'nda siyasal yazgısını, **Talat** ve **Cemal** paşalar ile birlikte *Alman işbirlikçiliğine* bağlayan Enver Paşa, 1920 yılı ağustos ayında Sovyet lideri **Lenin'**in isteği doğrultusunda Bakü'de toplanan kongreye katılır, eylül ayında da komünist eğilimli *'Halk Şûralar Fırkası'*nı kurarak şansını bu kez de *'Sovyet işbirlikçiliği'*nde dener.

Mustafa Kemal, Sakarya Savaşı'nda yenilse, Enver Paşa, Lenin'in sağlayacağı destekle Müslüman askerlerden oluşan bir Kızıl Ordu'nun başına geçerek Anadolu'ya geçecektir. Böyle olsaydı Türkiye, bugün bağımsızlığına kavuşan eski Sovyet cumhuriyetlerinden biri olacaktı! Ya da Türkiye bugün Yunan işgalinde kalacak. Mustafa Kemal'e karşı çıkan dinsel çevreler -tıpkı Batı Trakya'daki Türkler gibi- cuma namazlarını Yunan ordusunun kuşattığı camilerde kılmak zorunda kalacaklardı!

Bugün dünyada yaşanan dinsel ve etnik kökenli kargaşalar, Mustafa Kemal ve arkadaşlarının ne kadar haklı olduklarını ortaya koyuyor.

Bugün *'Kuvayı Milliyeci'* olmak, halkı sivil örgütler ve partiler eliyle örgütlemek ve bütün etnik gruplar arasında ayrım gözetmeksizin aynı yurdun insanları olduğumuz bilincini yerleştirmek ve bu ortak bilinç ile çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak demektir.

19 Mayıs, ulusal kurtuluşçuluğun, bağımsızlığın, devrimciliğin ve çağdaşlığın ilk adımlarının atıldığı bir *'Kuvayı Milliye günü'*dür. Hepimize kutlu olsun. (19 Mayıs 1992)

Mumcu'nun katillerini bulmak, adalete teslim etmek, suçluları cezalandırmak; böylesi cinayetlerin bir daha işlenmemesini sağlamak, hükümetimizin namus borcudur, bunu yapacağız.
Erdal İnönü
Başbakan Yardımcısı

Uğur Mumcu Tercüman gazetesi davasında yargılanıyor. Yanında Cumhuriyet'in Yazışleri Müdürü Oktay Kurthöke ve Cumhuriyet'in avukatı Orhan Apaydın (yanda).

Mumcu, hakkında açılmış sayısız davalardan birinde yargılanmış, mahkeme salonundan çıkıyor. (altta)

sun cinayetinde kullanılan silah ile Çetin Emeç'i öldürenlerin taktığı kar başlıklarının ele geçirildiği savları basına yansıdı.

Ancak, daha sonra bombanın Ankara'da teslim edildiğinin kaydedildiği adresin **"bir devlet memurunun evi"** çıkması üzerine, bombayı getirenin yakalandığı haberi yalanlandı.

Mumcu suikastından 8 gün sonra, Protilo Holding'in sahibi **Jak Kamhi**'ye suikast girişiminde bulunan iki tetikçi yakalandı. Bu süreçte İstanbul'da, daha önce kaçırılan devrik İran Şahı **Pehlevi**'nin koruması **Abbas Golizade**'ye ait olduğu ileri sürülen bir ceset bulundu.

İlk resmi açıklama ve İran kuşkusu

Daha sonra Cumhurbaşkanı seçilen dönemin Başbakanı **Süleyman Demirel**, suikastın 8. gününde düzenlediği basın toplantısında, **"cinayette ipucu olmadığını"** açıkladı.

Dönemin İçişleri Bakanı **İsmet Sezgin** de, 4 şubatta, Çetin Emeç ve Turan Dursun cinayetlerinin **"İran bağlantılı"** olduğunun kesinleştiğini açıklayarak, teröristlerin İran'ın Kum kentinde 2-4 ay arasında suikastlar konusunda eğitildiklerini belirtti.

Sezgin'in verdiği bilgilere göre, İslami Hareket Örgütü (İHÖ), 1987 yılında Batman'da kurulmuştu ve İslam devleti oluşturmayı hedef almıştı.

Karamürsel'deki evde toplantı

26 Aralık 1990'da İzmit Karamürsel'de kiraladıkları bir villada genel kurul toplantısı yapan örgüt üyeleri, **Mehmet Kaya, Hüsnü Yazgan, Ramazan Aytunç, Şefik Polat, Ömer Faruk Baş, İhsan Deniz, Zübeyir Gümüş, Mustafa Kayacan, Ekrem Baytap** ve **Abdullah Yiğit**'i örgütün şûra üyeliklerine seçtiler.

11'i Batman doğumlu olan 19 kişinin gözaltına alındığını aktaran Sezgin, örgüt sanıklarının **Çetin Emeç, Turan Dursun, Ali Akbar Gorbani**'nin öldürülmeleri, **Jak Kamhi**'ye suikast girişimi ve **Sedat Simavi**'nin mezarına patlayıcı yerleştirilmesi eylemlerine karıştıklarının belirlendiğini açıkladı.

Şefik Polat düğümü

Örgütün şûra üyelerinden olan **Şefik Polat**'ın, 1991 yılında Batman İnsan Hakları Derneği kurucusu **Sıddık Tan**'ın öldürülmesi olayına karıştık-

Olayın üzerindeyiz. Bu menfur cinayeti aydınlatmak, bizim görevimiz.
Yılmaz Ergun
Emniyet Genel Müdürü

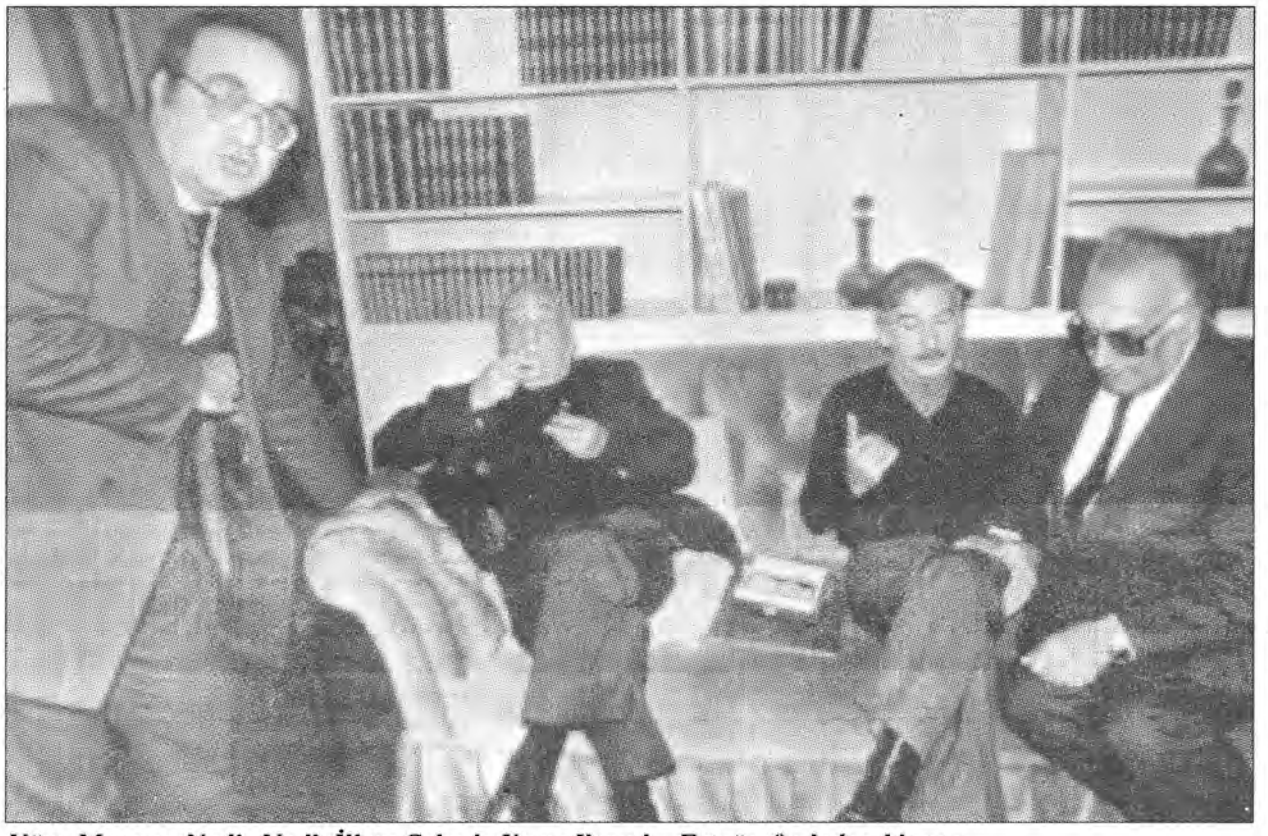

Uğur Mumcu, Nadir Nadi, İlhan Selçuk, Yaşar Kemal... Fotoğrafta kalan bir anı.

Uğur Mumcu Aziz Nesin'le Pazar Konuğu söyleşisinde.

Ve Kenan Evren anlatıyor, Uğur Mumcu dinliyor...

tan sonra, serbest bırakıldığı belirlendi.

İstanbul'daki emniyet kaynakları, İHÖ militanları Şefik Polat ve Ekrem Baytap'ın saat farkıyla kaçmasına olanak sağlayan bilgileri basına sızdıranların, **"emniyet içindeki köstebekler"** olduğunu dile getirdi.

Mumcu'nun katil zanlısı olarak aranan örgütün lider kadrosundan Polat, Mumcu suikastından iki gün sonra, Ankara Emniyet Müdürlüğü birimlerince önce yakalanıp, sonra serbest bırakıldı.

Polat, Mumcu suikastından 2 gün sonra, 26 ocakta ihbar üzerine basılan, örgütün Ankara sorumlusu olduğu iddiasıyla hakkında dava açılan **Necmi Aslan**'ın Ankara'da **Ahmet Vefik Paşa Caddesi, 72/2** adresindeki evinde bulundu.

Aslan'ın evinde **"misafir"** olarak barınan Polat, **"durumlarının şüphe arz etmediğinin, çevrede yapılan tahkikatta anlaşılması"** üzerine, serbest bırakıldı.

Aramadan 4 gün sonra, 30 ocakta tekrar gözaltına alınan Necmi Aslan hakkında dava açıldı.

Genel bilgi tarama tutanakları

İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe**, Şefik Polat'ın adına **"Ankara'daki genel bilgi tarama tutanaklarında rastlanmadığı ve bilgi ağında sabıkası olmadığının tespit edildiği"** gerekçesiyle, hakkında işlem yapılmadığını açıkladı.

Ancak, Sezgin'in sözünü ettiği **"bilgi arama tutanakları"** ile **"çevrede yapılan tahkikatta durumlarının şüphe arz etmediğinin belirlenmesi"** yolundaki bilgilerin çelişmesi dikkat çekti.

Öte yandan, Ankara DGM, Adalet Bakanlığı'nın Polat'la ilgili sorusuna verdiği yanıtta, **"Polat'ın olayla ilgisinin araştırıldığını, ancak yeterli delil bulunmadığını"** ileri sürdü. DGM, aranıp aranmadığına dair polis kayıtlarına bakılmayan ve gözaltına alındığı evin **"çevresinde yapılan tahkikat"** üzerine serbest bırakılan Polat hakkındaki araştırmanın, **"ne düzeyde yapıldığına"** açıklık getirmedi.

GÖZLEM

UĞUR MUMCU

Özerklik

Üniversitelerimizdeki gecikmeli özerklik bilinci, ilginç olaylara yol açıyor. Üniversitede özerk yönetim kurma yönünde atılan adımlar, bazı DYP'li milletvekillerinin çelmeleri nedeniyle amacına ulaşamadı.

Bazı SHP milletvekilleri de TBMM Genel Kurul toplantısına katılmayınca olan oldu.

"Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği", öğretim üyelerinin rektör seçimlerine katılmamalarını isteyen çağrılar yaptı. Hükümet, Meclis açılır açılmaz, Yükseköğretim Yasası'nda gerekli değişikliklerin yapılacağına söz verdi.

Yapılınca ne olacak? Öğretim üyeleri kendi rektörlerini kendileri belirlemiş olacaklar. Bu durumda, atanacak rektörler, önümüzdeki ekim ve kasım ayında değiştirilecekler. Böylece *"nöbetçi eczane"* gibi *"nöbetçi rektörler"* yaratılacak!

Ya da ortaya *"mevsimlik rektör"* kavramı çıkacak.

"Yazlık rektör-kışlık rektör."

Özerklik, üniversite öğretim üyelerinin kendi yöneticilerini kendilerinin belirlemelerini gerektirir. Ancak 1982 Anayasası, bu hakkı elden aldı. Sorun da bu olaydan kaynaklanıyor. Öğretim üyelerinin kendi rektörlerini ve dekanlarını kendilerinin seçememeleri ne demektir?

"Sizler, kendi kendinizi yönetemezsiniz" demektir.

12 Eylül'de üniversiteler, *"beş generalin velayeti"* altına alınmış ve velayet işlemi, anayasa ve YÖK Yasası ile bugüne kadar sürdürülmüştür. Bazı DYP milletvekilleri, 12 Eylül hukukunun bugün de uygulanmasına bilerek katkıda bulundular. Bu katkıya SHP milletvekillerinin aymazlıkları da eklenince 12 Eylül ve Doğramacı cephesi kazandı. 12 Eylül, üniversitelere *"Siz kendinizi yönetemezsiniz"* demişti. Üniversite öğretim üyelerinin bir bölümü de kendilerini *"mümeyyiz ve reşit olmayan, küçük"* gibi gören bu *"paşa tasarruflarını"* içlerine sindirmişlerdi.

Bir kısmı da gülerek oynayarak rektör ve dekan olmuşlardı. YÖK Başkanı Prof. Dr. **Doğramacı,** bir çocuk doktoru olarak kendi kendilerini yönetemedikleri kabul edilen üniversite öğretim üyelerinin başına geçirilmişti.

12 Eylül generalleri, öğretim üyelerine *"Siz kendi kendinizi yönetemezsiniz"* diyor, öğretim üyeleri de *"Evet efendim, biz kendi kendimizi yönetemeyiz"* diyerek bu emirlere boyun eğiyorlardı.

Üniversite, 12 Eylül sınavından hiç de geçer not almadı. Bir kısım öğretim üyesi, arkadaşlarını 12 Eylül sıkıyönetimlerine ihbar etti. *"1402'lik öğretim üyeleri"* MİT ve sıkıyönetim tarafından bu ihbarlara dayanılarak belirlendi.

O günlerde öğretim üyeleri toplu olarak istifa etselerdi, hiç olmazsa istifalar, yüzleri, binleri bulsaydı, üniversiteler böyle kolay teslim olmazdı.

Ne Doğramacı YÖK Başkanı olurdu ne de bugünkü çelişkiler yaşanırdı. YÖK Başkanı Doğramacı, 60'lı yıllarda üniversite özerkliğini de az bulur, fakültelerin de üniversitelere karşı özerk olmalarını isterdi.

Nerede nereye! Tepkisiz toplumun kaçınılmaz sonuçlarından biridir bugünkü YÖK düzeni.

Demokratik tepkileri zamanında gösteremeyen kişiler, kurumlar ve toplumlar da bu sonuçlara katlanmak zorundadırlar.

Demokrasiyi yavaş yavaş öğreniyoruz. Türkiye, *"12 Eylül hukuku"*nu aşmak zorundadır. 12 Eylül hukukunu aşmadan, ne sivil toplum kurulur, ne demokrasi.

Üniversite özerk olmadan, TRT özerk olmadan; memurlara sendikal haklar verilmeden, grev kısıtlamaları kalkmadan ne demokrasi olur, ne serbest piyasa kurulur.

Üniversite öğretim üyelerinin kendi yöneticilerini seçmesine izin vermeyen bir düzen nasıl demokratik olur, nasıl? Bu soruyu bugünkü rektörler ile dekanlara sormak gerekir. Evet, önce onlara! (13 Temmuz 1992)

Olayın bugün veya yarın en kısa bir zamanda sonuca kavuşturulacağı ümidindeyim. Çözüleceğine inanıyorum. İnanmak durumundayım. Çözümden başka seçeneğimiz yok.
İsmet Sezgin
İçişleri Bakanı

Uğur Mumcu Almanya'da Cemalettin Kaplan'la görüşüyor.

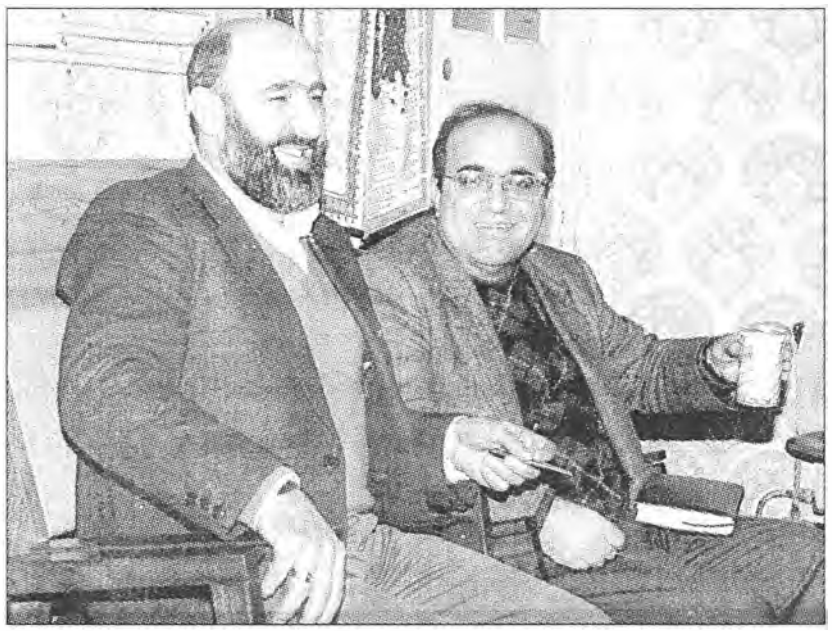

Uğur Mumcu Hollanda'da Milli Görüşçü Salih Gök'le birlikte.

Güvenlik güçleri, terörle mücadelede başdönürücü hızla olumlu sonuçlar alıyor. Yargı, bu hıza yetişemiyor.
Mehmet Ağar
Emniyet Genel Müdürü

İslami Hareket Örgütü (İHÖ) üyelerinden 10'u İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce (DGM) tutuklandı.

Sanıklardan **Mehmet Ali Şeker, Mehmet Zeki Yıldırım, Mehmet Kaya, Gudbettin Gök, Hüsnü Yazgan** ve **Ayhan Usta**, Ankara DGM'ye sevk edildi.

Başbakan Demirel, Emeç, Üçok, Dursun cinayetlerinde, basına erken bilgi sızdırılmasından dolayı katillerin elebaşlarının kaçtığını açıklarken, RP Grup Başkanvekili **Şevket Kazan**, Mumcu cinayetinin ABD gizli servisi CIA'nin desteğiyle, İsrail ajanları tarafından işlendiğine dair MİT'in elinde belge bulunduğunu ileri sürdü. Bu belgenin sahte olduğu belirtildi.

Bu arada **"Çetin Emeç'in tetikçisi"** olarak aranan **Nezih Beyret** sahte kimlikli **Kemal-Emrah** kod adlı kişinin, Gorbani'nin İranlı ajanlar tarafından sorgulandığı Yalova'daki villada kaldığı belirlendi.

Sürpriz tanık ve tutanak tahrifatı

Soruşturmada, 17 Eylül 1993'te, Mumcu'nun katledilişini ve suikastı gerçekleştirenleri gördüğünü ileri süren **"sürpriz bir tanığın"** ortaya çıkması, polis kayıtlarındaki bir çelişkiyi açığa çıkardı.

Ankara'da ortaya çıkan **Ayhan Aydın** adlı tanık, **Mehmet Ali Şeker, Mehmet Zeki Yıldırım** ve **Ayhan Usta** adlı İHÖ sanıklarını olay günü Mumcu'nun arabasına bomba koyarken gördüğünü ileri sürdü.

Bu sanıkların **"yakalama tutanaklarında" "26 Ocak 1993"** tarihi belir-

hüseyin yurttaş

'93 karası

uğur öldürüldü. gün kanadı. soğudu dünya
ben bir yalnızlığa erdim. kini tanıdım
sonra yağmur ürktü. taşlar kurudu. ayaz bir ankara
ansızın mumlar alevlendi. içimde küçük küçük ışıklar
karanfil yığınları ağdı geceye. ilencin arınmasıydı
ağladığım sesti o. unuttum. gözüm kaç gündür kör
yoksa öldüreceğim onu. ben de bilirim cinayet işlemeyi
ellerim bıçak tutar. tabancam anlar ölümün dilinden
siz kalaşnikof hısımları. siz 'c tipi' boruzenler
uğur öldürüldü. gün kanadı. soğudu dünya

yüzümüz acıdan bakır çalığı. anladım. ölüm sizin künyeniz
anladım. her roma bir ağca'ya çıkar. abdi'ler ölürse eğer
eğer çölaşan emin ağlarsa
kadim bir kudümün sesi medreselerden adam çağırır
ve cumhuriyetler ve benim tambağımsız türkiye'm
uçsuz bucaksız bir yangınla sarsılır
üstelik erzincan yakın ve külliyen deprem!

uykusuzluğu öneriyorum: kötü zamanlar için uykusuz kalınız
allahüekber! sabadan okunan sabah ezanları
mutlak kalkınalı cenazeler
deli kızlar saçını başını yolmalı
yıkanan kanla kirlenirken akarsular
bilinsin: ötede içenler var bu sulardan
ötede içenler var

kar taneleri nasıl da ürkektir bilirsiniz
ölümü söyler gibi usulca sokulurlar insana
bozkır kavakları görünmez olmuştur, kayıptır dünya
yakındoğuda güneş izleri silinmiş, maceraünnehir geçilmiştir
sonra bir kılıcın çok eskiden kalmış şakırtısı
bombayı tanımayan yüzlerin şaşkınlığı
biz çağdaş insanlarız: sizden iyi biliriz
ölümün modern olanını

son duanızı okuyun
ibadethaneler sonsuz bir tenhalıkla inleyecek sayenizde
çünkü cehlin hayvani olanından usandık artık
hayvanın cehline terk edeceğiz dünyayı

hiç kimse bilmiyor nicedir içimi basan kuraklığı
bir damlasına muhtacım o yağmurların
bulutlarım dağılmıyor, güneşim yok
beni çağır. ötelere çek
üleştiğim dünyanın çocuğu, çağır beni

-Şakulünden başlayacağım artık bu köhne gezegenin
yamulsun be!-
kutuplarına diktiğim bayraklar çürümüşse
hangi kimlik kartıdır gösterilecek olan
ben adem'den beri hav a'yı severim
havva da adem'den beri adem'i sever
yenilmiş bütün haram meyvelerde
rastlarsınız dişlerimizin izine
çün, biliriz:
sevgiden ötesi cehennemdir!
anıtkabir'in oralarda bir garip kuş ötüyor
sesinde bozkırlardan kalma bir damlacık çiy var
mustafa kemal'den sözcükler sayıklıyor
çok ağlamış, gün görmüş analar kadar ağlamış
dalgınca süzülüp uçuyor karlı sokağa doğru
bir gül dalına konuyor
umarsız yalnızlığıyla yakalandığı karanlıkta
her ötüşü bir çığlık
sanırsın ki yer gök inliyor
hayır! bütün kulaklar sağır. sesin anlamı yok

camilerde yeni salalar başlıyor

uğur öldürüldü. gün kanadı. soğudu dünya
ben bir yalnızlığa erdim. kini tanıdım
kar ıydı tüm sokaklar ve ayazd ve karaydı ankara!

şubat, 1994-izmir

Yıl 1977 Zekeriya Sertel (oturan) ANKA Ajansı'nı ziyareti sırasında.

Yıl 1984 Uğur Mumcu "Sakıncasız" oyununun gala gecesinde.

tilirken, tutanağın altına Mumcu'nun öldürüldüğü gün olan **"24 Ocak 1993"** tarihi atıldı.

Teşhis etti ama...

Polis, Ayhan Aydın'ın **"arabanın altına girdiğini gördüğü"** kişileri teşhis etmesine karşın, 24 Ocak 1993 tarihini dikkate alarak, Aydın'ın ifadesini geçersiz saydı.

Bunun üzerine, olaydan sonra kurulan TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu harekete geçerek, İstanbul ve Ankara Emniyet Müdürlüğü'nden, tutanağın orijinalini istedi.

Mumcu cinayetiyle ilgili olarak **"31 Ocak 1993"** tarihinde ortaya çıkan Ayhan Aydın adlı tanık, olayın olduğu gün Karlı Sokak'ta bulunduğunu ve saat 13.00 sıralarında lacivert renkli Doğan marka bir otomobilin Mumcu'nun arabasına 70-80 santimetre mesafede durduğunu, bu arabadan inen iki kişiden birinin, Mumcu'nun arabasının altına girdiğini, 1 dakika kadar sonra çıktığını ve aracın olay yerinden hızla uzaklaştığını söyledi.

Aydın, Ankara'ya getirilen İHÖ davasının 7 sanığının arasından, **Mehmet Ali Şeker** ve **Ayhan Usta** adlı kişileri teşhis etti.

Ancak, Şeker ve Usta'nın yakalanmalarına ilişkin İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce düzenlenen tutanakta, iki farklı tarih bulunuyordu.

Gözaltına alınma tarihi

Mehmet Ali Şeker'in **"26 Ocak 1993"** tarihinde gözaltına alındığının belirtildiği tutanağın düzenlenme tarihi **"24 Ocak 1993"** olarak kaydedildi. Ankara Emniyeti, sanıkların yakalanma tarihini, **"26 ocak"** yerine **"24 ocak"** olarak kabul edip, DGM'ye fezleke göndererek, **"Her iki şahsın 23 Ocak 1993 tarihinde gözlem altında olduklarının öğrenildiğini ve tanığın çıkar sağlamak amacıyla bu şekilde teşhis yaptığı kanaatına varıldığını"** bildirdi.

Ankara DGM Başsavcılığı da, polisin görüşü doğrultusunda hareket ederek, tanığın ifadesini değerlendirmedi.

24 Ocak 1993 tarihinde gözaltında olduklarını ve Mumcu'nun öldürüldüğünü polisten öğrendiklerini belirten iki sanık, yeniden İstanbul'a gönderildi.

Meclis komisyonu, tanık Ayhan

■ *Devamı 10. Sayfada*

GÖZLEM

UĞUR MUMCU

Erdemir...

Erdemir kaynıyor!

Ereğli Demir Çelik Fabrikaları'nda toplu işten çıkarma uygulamalarına başlanınca işçiler tepki gösterdiler. Bu tepkiye yer yer Karadeniz Ereğlisi halkı da katılıyor.

Karadeniz Ereğlisi ve Erdemir bu nedenle kaynıyor, işçileriş güvencesi istiyorlar. Bu yüzden işten çıkarılan arkadaşlarının yanlarında yer alıyorlar. Gelen haberlere göre ilçedeki bütün siyasal parti temsilcileri de işçileri destekliyor. İlçenin nüfusu yaklaşık 70 bin. Bu 70 binin 8 bin 613'ü Ereğli Demir Çelik Fabrikaları'nda çalışıyor.

İlçe halkı, işçilerle soluk alıyor.

Ülkeyi süngülere, tanka ve tüfeğe dayanarak yönetmek kolaydır. Güç olan; toplusözleşmeli, grevli, gösteri yürüyüşlü bir ülkede hükümet olabilmektir.

12 Eylül askeri yönetiminin turfanda ürünü ANAP, en küçük bir grev, en küçük bir direniş karşısında hemen silaha sarılıyor. Gelsin komando alayları. Gelsin çevik kuvvet timleri. Son yıllardaki hiperenflasyon, emek gelirlerini geriletmiş buna karşılık sermaye gelirlerini katlamıştır.

Böyle bir ortamda grevler de doğaldır, yürüyüşler de. Ne yapsın işçiler? Ve ne yapsın sendikacılar? Elbette hak arayacaklar...

Aradıkları, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda hisse senetleri değil, *"analarının ak sütü gibi helal olan"* alın terlerinin ve emeklerinin karşılığıdır.

"Emek piyasası" üzerinde bin bir türlü yasak... *"Sermaye piyasası"*na da devlet desteği ile bin bir türlü ayrıcalık.

Kamu kurumunda çalışan işçilere, toplusözleşmeye oturulunca kızarlar. *"Bu para çok"* derler. Toplusözleşmeyi imzalayınca da bir yolunu bulup işçi çıkarmaya kalkarlar. İşçiler, işten çıkarılan arkadaşlarını yalnız bırakmıyorlar mı?

Polise, jandarmaya, komando alaylarına başvuranlar:

Kısa adı *"Erdemir"* olarak bilinen *"Ereğli Demir Çelik Fabrikaları TAŞ"* 21 Nisan 1960 günü kuruldu.

Kurucu ortakları kimlerdi Erdemir'in?

Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ydü, Sümerbank'tı, İş Bankası'ydı, Ankara Ticaret Odası'ydı, Koppers adlı bir yabancı şirketti.

"Koppers Associates AŞ" şirketi, yüzde 17 dolayındaki payını 1977 yılında DESİYAP'a devretmiş, böylece kuruluştaki yabancı sermaye payı yüzde 17'den yüzde 1.55'e inmişti.

Özel ve tüzel kişilerin kuruluştaki pay oranları yüzde 36 dolayındadır. Kamu sektörünün payı yüzde 61'i aşmıştır.

Erdemir'in bir de özel yasası var.

Bu yasada şirketin bir özel şirket gibi yönetilmesi için her türlü güvence de sağlanmış.

Erdemir acaba yabancı sermayeye mi satılacak?

Belki...

Neden olmasın?

ANAP'ın ruhu ve felsefesi bu.

Hem bu kuruluşları yönetemeyecek, hem yönetmediği kurumları birer birer satacak! ANAP hükümeti 1986 yılında *"The Morgan Bank"* adlı bir kuruluşa rapor hazırlatmış ve birçok kuruluşu satışa çıkartmıştı:

Hangi kuruluşları mı?

TURBAN, USAŞ, YEMSAN, ÇİTOSAN, TPAC, Etibank, Sümerbank, PTT, TEK, TKİ, MKE, ÇAYKUR, SEKA, PETKİM, OMO, TCDD, THY.

Bir devlet düşünün ki madenleri satacak, petrolleri satacak, ulusal hava ve demiryollarını satacak. PTT'yi satacak.

Aynı devlet, enflasyonu önleyemeyecek ve hak arayan işçilerin karşısına tankla, tüfekle, copla ve panzer ile çıkacak.

Erdemir, yalnızca bir şirket adı değil, ANAP liberalizminin girdiği çıkmaz sokağın da adıdır. (15 Mayıs 1991)

Portre:
Uğur Mumcu

O, bir 'Sakıncalı Piyade' idi

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu)- Gazeteci-yazar **Uğur Mumcu**, 22 Ağustos 1942 yılında Kırşehir'de doğdu. Öğrenimine, Ankara'nın Ulus semtindeki **Devrim İlkokulu**'nda başladı.

Ailesinin Bahçelievler'e taşınması nedeniyle, okul değiştirdi. 16 Haziran 1954'te **Ulubatlı Hasan İlkokulu**'ndan **"pekiyi"** dereceyle mezun oldu. **Cumhuriyet Ortaokulu**'nun ardından, öğrenimini **Deneme Lisesi**'nde sürdürdü.

Futbolla ilgilendiği lise yıllarında tiyatro, şiir günleri ve münazara gibi sosyal etkinliklere aktif olarak katıldı.

1961 yılında Ankara Hukuk Fakültesi'ne girdi. Fakülte yıllarında, **"münazaracı"** olarak ilgi çekti. 1963-1964 döneminde **"sosyal adalet grubu"** ile birlikte seçimlere katılarak öğrenci derneği başkanı oldu. Dernek başkanı olduğu dönemde, **Şevket Süreyya Aydemir, Doğan Avcıoğlu, Mümtaz Soysal, Muammer Aksoy, Mehmet Ali Aybar, Turhan Feyzioğlu, Bülent Ecevit, Aydın Yalçın, Burhan Apaydın** gibi yazar, öğretim üyesi ve politikacıları düzenlediği açık oturumlarda karşı karşıya getirdi.

"Kalkınmanın Yolu" konulu açık oturuma. **Doğan Avcıoğlu, Osman Nuri Turan, Coşkun Üçok, İhsan Gürsan, Fethi Çelikbaş** ve **Şefik İnan** ile Mumcu'nun **"Kürsüye ilk defa ben çıkardım"** dediği **Süleyman Demirel** bir araya geldi.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden 1965 yılında mezun oldu.

Bir süre avukatlık yaptıktan sonra, bir yıl dil eğitimi için İngiltere'ye gitti. Dönüşünde avukatlığa devam etti. 1969-1972 yılları arasında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde Prof.Dr.**Tahsin Bekir Balta**'nın idare hukuku asistanı olarak çalıştı.

Yön, Devrim ve 12 Mart

Öğrencilik yıllarında Doğan Avcıoğlu'nun yönetimindeki **Yön Dergisi**'nde başladığı yazı yaşamına, **Devrim Dergisi**'nde devam etti. Asistanlık yıllarında da haftalık yazı ve incelemelerini sürdürdü.

12 Mart 1971'de, dönemin Hukuk Fakültesi Dekanı Prof.Dr.**Uğur Alacakaptan**'ın da aralarında yer aldığı birçok öğretim üyesiyle birlikte gözaltına alındı. **"Ordu uyanık olmalı"** sözleriyle **"orduya hakaret etmek"**, **"sosyal bir sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü kurmak"** ve **"bayraklı tahakküm"** suçlarını işlediği iddia edildi.

Kendisine yöneltilen suçlar savcılık tarafından kanıtlanamamasına karşın, yargılama sürecinin son aşamasında mahkeme hâkiminin değiştirilmesiyle 7 yıl hapse mahkûm edildi.

"Komünist düzenin getirilmesinde, bayrağın soldan sağa sallanacağını belirtmektedir" gerekçesiyle mahkûm edilmesinin ardından, Yargıtay'ın kararı esastan bozması üzerine, beraat etti. Daha sonra, haksız olarak tutuklandığı için hukuk mücadelesi veren Mumcu, devletten **"haksız tevkif tazminatı"** aldı.

Yargılanması nedeniyle askerliğini **"sakıncalı piyade"** olarak 1972-1974 yılları arasında, Ağrı-Patnos'ta yaptı.

1975 yılında **Güldal Homan** ile evlendi. 1977 yılında oğlu **Özgür**, 1980 yılında da kızı **Özge** dünyaya geldi.

İlk yazıları **Yön Dergisi**'nde yayımlandı. **Türk Solu, Devrim, Ant** dergilerinde çalıştı. Köşe yazarlığına 1974-1975 yıllarında **Yeni Ortam Gazetesi**'nde başladı. Anka Haber Ajansı'nda çalışırken, 1975 yılında **Cumhuriyet Gazetesi**'nde de köşe yazıları yazmaya başladı. 1977 yılı sonunda Anka'dan ayrıldı.

Cumhuriyet Gazetesi'nde **"Gözlem"** başlıklı köşesinde aralıksız olarak 1991 yılının Kasım ayına kadar köşe yazarlığı yaptı. 5 Kasım 1991'de **İlhan Selçuk** ve 80 Cumhuriyet çalışanı ile birlikte gazeteden ayrıldı. Kısa bir süre **Milliyet Gazetesi**'nde köşe yazarlığı yaptıktan sonra 8 Nisan 1992 tarihindeki yönetim değişikliği sonrasında, yeniden gazetesi Cumhuriyet'e döndü.

Gazetecilik ve hukuk ödülleri

1979 yılında Türk Hukuk Kurumu tarafından **"yılın hukukçusu"** seçildi. Aynı yıl Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin köşe yazısı dalında **"yılın gazetecisi"** ödülünü aldı. 1980, 1982 ve 1983 yıllarında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin inceleme ve röportaj dallarındaki ödüllerine layık görüldü. 1981 Sedat Simavi gazetecilik dalı, 1983 Balıkesir Barosu yılın hukukçusu, 1984-1985 Nokta Dergisi yılın doruktaki gazetecisi ödüllerini aldı. Çok sayıda başka ödüllere de layık görülen Mumcu, ölümünden sonra İzmir Anakent Belediyesi tarafından **"Yılın Atatürkçüsü"** seçildi. Mülkiyeliler Birliği de, suikasttan sonra, Mumcu anısına, eşi **Güldal Mumcu**'ya **"Rüştü Koray Ödülü"**nü verdi.

Yobazların, gericilerin, silah kaçakçılarının düşmanı olan Mumcu, yaşamı boyunca Atatürk Cumhuriyeti önündeki her engeli yıkmak için çalışan bir devrimciydi. Cumhuriyet ve Atatürk'ü tüm ilkeleriyle, benliğinin derinliklerine sindiren ve savunan Mumcu, çalışmalarında din maskesi ardında gizlenerek Türkiye'yi emperyalizme teslim etme çabasında olanların gerçek yüzünü ortaya çıkardı.

Silah kaçakçılığı, terör ve Kürt sorunu üzerine yaptığı tüm araştırmalarını, **"belge"**lere dayandırdı.

"Bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olunmaz"

Mesleğinde, **"Bilgi sahibi olmadan, fikir sahibi olunmaz"** ilkesini benimseyerek, yapıtlarında emperyalizmin, mafya babaları aracılığıyla Türkiye'ye soktuğu silahlarla terörü körüklediğini kanıtlarıyla gözler önüne serdi. 12 Mart ve 12 Eylül cuntalarını yaşadı. Demokrasi ve insan hakları karşıtlarının baş düşmanı oldu.

Katil ya da katilleri yakalanamayan gazetecilerin, bilim adamlarının ve aydınların kanlarının yerde kalmasını istemiyordu. Devletin, katillerin bulunması için elindeki güçleri yeterince seferber etmediğinin bilincindeydi. Yazılarında, aydınlanamayan, aydınlatılamayan her cinayetin, yenilerini getireceğine dikkat çekti.

Araştırmacı gazeteciliğin öncüsü

Türkiye'de araştırmacı gazeteciliğin öncüsü olan Mumcu, Irak'a yönelik operasyonlarda İncirlik Üssü'nün kullanılması nedeniyle hükümeti eleştirdi. Yolsuzluk iddiaları, yabancı istihbarat birimleri, mafya ve Papa suikastı konularında araştırma yaptı. Milliyet Gazetesi yazarı **Abdi İpekçi**'nin öldürülmesi ve Papa'ya suikast girişimi olaylarının perde arkasını belgelerle ortaya koydu. Radikal İslamcı ve bölücü hareketler sert eleştiriler yöneltti.

24 Ocak 1993'te evinin önünde uğradığı bombalı saldırıda yaşamını yitirene kadar, şu kitapları ortaya koydu:

Sakıncalı Piyade, Suçlular ve Güçlüler, Tüfek İcad Oldu, Silah Kaçakçılığı ve Terör, Devrimci ve Demokrat, Terörsüz Özgürlük, Ağca Dosyası, Papa-Mafya-Ağca, Söz Meclisten İçeri, 12 Eylül Adaleti, Bir Uzun Yürüyüş, Tarikat-Siyaset-Ticaret, İnkılap Mektupları, Kürt-İslam Ayaklanması, Büyüklerimiz, Çıkmaz Sokak, Liberal Çiftlik, Bir Pulsuz Dilekçe, Rabıta, Sosyalizm ve Bağımsızlık, 40'ların Cadı Kazanı, Kazım Karabekir Anlatıyor, Gazi Paşa'ya Suikast, Kürt Dosyası."

Uğur Mumcu'nun ayrıca, **"Sakıncasız"** adlı bir tiyatro oyunu da bulunuyor.

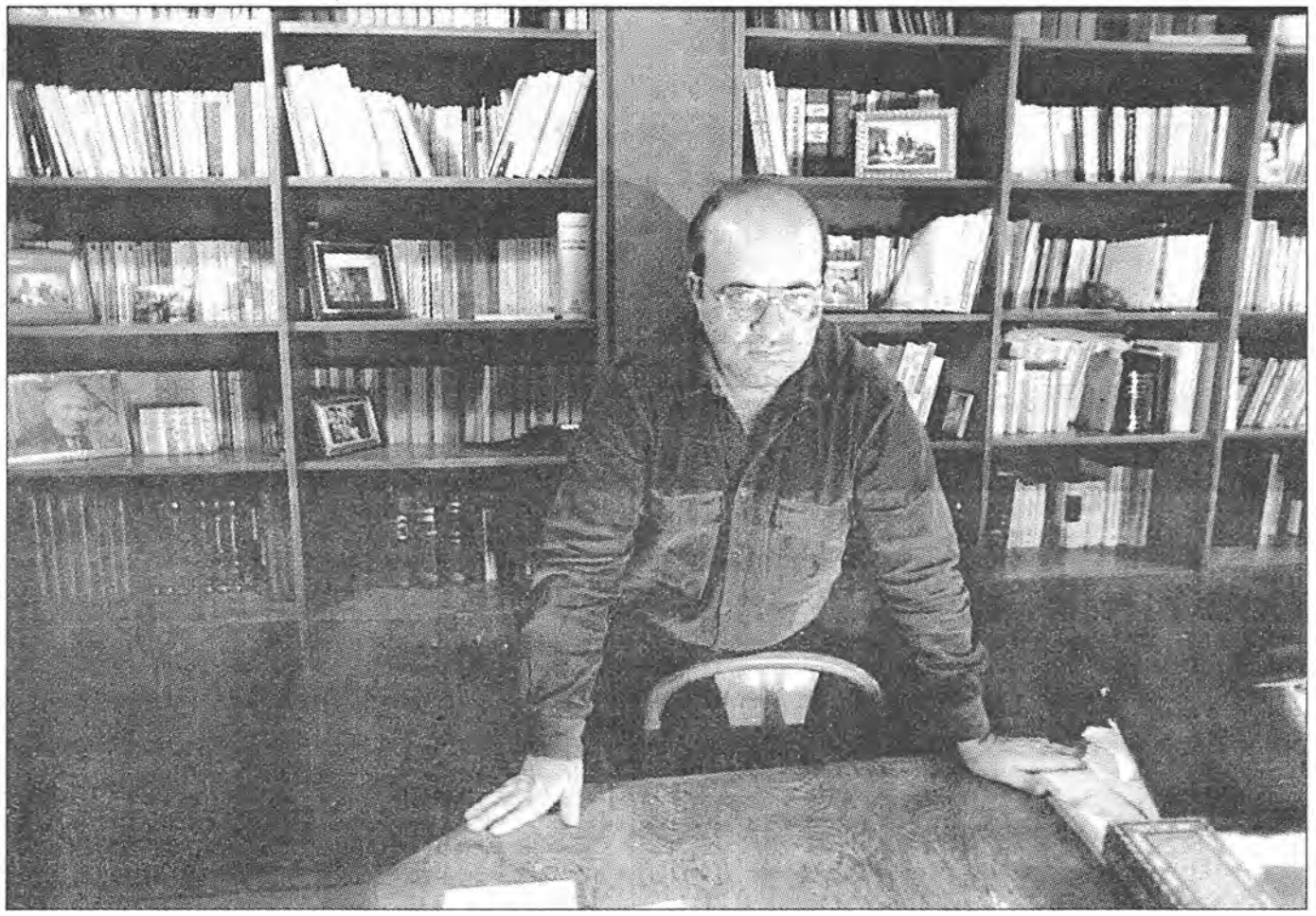

Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı

Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı, **Uğur Mumcu**'nun eşi **Güldal Mumcu,** çocukları **Özgür** ve **Özge Mumcu** tarafından kuruldu.

Vakfın Danışma Kurulu **Rona Aybay, İcen Börtücene, Oktay Ekşi, Selim İlkin, Altan Öymen, İlhan Selçuk, Ali Sirmen, İlhan Tekeli** ve **Ercüment Ulay**'dan oluşuyor. Vakıf, Uğur Mumcu'nun kitaplarından elde edilen gelirle oluşturuldu. Vakıf Başkanı Güldal Mumcu'ya göre; **"Uğur Mumcu, kendi vakfını, kendisi kurdu."**

Güldal Mumcu, vakfın, Uğur Mumcu'nun mücadelesine ve gazetecilikteki ilkelerine uygun çalışmalar yapması için çaba göstereceklerini belirtiyor. Öncelikli hedef, Uğur Mumcu'nun tüm yazı, kitap, belge ve dokümanlarının toplanması. Bu amaçla Uğur Mumcu'nun, Türkiye'ye ve tüm dünyaya bıraktığı yapıtları, bir sistematiğe sokularak, arşivlenecek. Kitaplara girmemiş yazıları kitaplaştırılacak. Güldal Mumcu, Uğur Mumcu'ya ilişkin tüm bilgilerin vakıfta toplanması için şu çağrıyı yapıyor:

"Kimin elinde Uğur Mumcu ile ilgili arşiv oluşturacak resim, görüntülü, yazılı ne kadar bilgi, belge, doküman varsa, gönderilmesini diliyoruz."

Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nın, uzun vadede yapacakları da şöyle:

Uğur Mumcu arşivini düzenlemek, araştırmacılara kolaylıklar sağlamak. Vakıf için merkez oluşturumak. Bu merkezde, Uğur Mumcu'nun gazetecilik ve öğretisi doğrultusunda, araştırmacı gazetecilik heyecanı duyanlara, meslek içi eğitim olanakları sağlamak. Sosyal konularda eğitim görmüş ya da gazetecilik yapmakta olan gençlere, kendilerini zenginleştirebilecek, dünya görüşlerini oluşturmaya yardımcı olabilecek seminer ve toplantılar düzenlemek, yol göstericilik işlevi üstlenmek.

Vakfın, ilk etkinliği, logo ve amblem yarışması açmak oldu. Güldal Mumcu, bu yarışmayı düzenlemelerinin gerekçesini, **"Uğur Mumcu'yu kucaklayan insanların; Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nın kimliğinin sembolleşmesine de katkıda bulunmalarını istedik"** diye açıklıyor. Vakıf, Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Merkezi'ni oluşturabilmek için çalışmalarını sürdürüyor. Merkez oluşana değin, vakıf ile iletişim kurmak isteyenler, şu adrese başvurabilecekler:

Uğur Mumcu'nun Sokağı No:65/9 - Büyükesat, 06700, ANKARA

Ayrıca, vakıfa katkıda bulunmak isteyenler için hesap numarası şöyle:

Vakıflar Bankası Ankara Köroğlu Şubesi- Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı - 2002633.

um:ag

Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nın "Amblem ve Logo Yarışması"nı Alper Tungaşen'in yapıtı kazandı. Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nın düzenlediği amblem ve logo yarışmasına 465 kişi 587 UMAG logosuyla başvurdu. **Mengü Ertel**'in başkanlığını yaptığı **Yurdaer Altıntaş, Murat Dorkip, Bülent Erkmen, Güldal Mumcu, Turhan Selçuk** ve **Ali Ulvi**'den oluşan jüri üyeleri 16 ocak pazartesi günü yaptıkları değerlendirmeyle yarışmada dereceye girenleri belirledi. İstanbul'da bir araya gelen jüri üyeleri yaklaşık beş saat süren toplantı sonrasında Alper Tungaşen'in yapıtını birinciliğe, **Altan Üren**'in yapıtını ikinciliğe, **Gözde Oral**'ın yapıtını ise üçüncülüğe değer buldular.

Fikr-i Müstakim...

Yağmurlu bir gündü. Bir Almanya gezisinde Frankfurt'tan aldığım kasketi başıma geçirmiştim; rahmetli **Uğur** baktı:

– *Abi, bu kasket nerden?..*

– *Almanya'dan...*

Uğur'un kaskete heveslendiğini anlamıştım, **Nadir Bey**'e gidiyorduk. Neşeli günlerimizdi. Gerçi o günlerde aydınlar Türk Ceza Kanunu'nun 142'inci maddesinden komünistlik suçlamasıyla adliye koridorlarını arşınlıyorlardı; ama, ülke bugünkü kadar karanlıkta değildi. Nadir Bey'in evindeki konuklar arasında **Feyyaz Tokar** da vardı. Geçenlerde bir vurgun yemiş olan ve şimdi iyileşme sürecini yaşayan sevgili dostum Feyyaz'ın kurduğu turizm şirketinin bir ayağı Almanya'daydı. Bir iki kadeh içildikten sonra takıldım:

– *Feyyaz, Uğur'a benimki gibi bir kasket gerek...*

Uğur sıkıldı:

– *Yok canım...*

Feyyaz, dostları için her şeyi yapar, hemen bu görevi de üstlenip Mumcu'ya sordu:

– *Başının numarası kaç?..*

Uğur, o keskin zekâsıyla çalımını yapıverdi:

– *142!..*

*

Kasket geldi, Uğur'a yakışıyordu, ama bir toplantıda Uğur kürsüde konuşurken yürütmüşler.

Dostlar arasında böylesi de var. Kasket aramızda alay konusuna dönüştü; ben diyordum ki:

– *Çalan senin bir okurundur, kasketi bir anı olsun diye yürüttü...*

Zor, ama sıkıntılı günlerdi...

Şimdi zor, ama acı günlerdeyiz.

Geçen cumartesi günü **Onat Kutlar**'ı son yolculuğuna uğurladık; bugün **Uğur Mumcu**'yu 2'nci ölüm yıldönümünde anıyoruz.

İki bomba, iki dostu elimizden aldı.

Uğur'un katili ya da katilleri iki yıldır bulunamadı, bulunacağı da yok...

Karanlığa dalıyor Türkiye; en güzel aydınlarını birer birer teröre kurban veriyor...

Uğur'la ne zaman tanıştık?.. Ankara Hukuk Fakültesi'nde öğrenciyken, Uğur, başkentte yapılacak bir toplantı için beni çağırmaya İstanbul'a gelmişti. Sonra bu dostluk, Cumhuriyet'te birlikte yazı yazmaya değin gelişti.

Uğur'un yeri doldurulamaz...

*

'Doğru' sözcüğü ile *'gerçek'* arasındaki bağıntının, derinlikleri, dipsiz tartışmalara yol açabilir; ama, yaşamın çarpıcılığında bir yalın örnek vermek gerekirse ne anlatılabilir?.. Diyelim ki **Sokrates,** bildiği *'doğruları'* dile getirdiği için ölüm cezasına çarptırıldı.

Sokrates *doğru* yoldaydı...

Ölüm cezası bir *gerçekti.*

Uğur Mumcu, tüm yaşamında doğru bildiği yolda yürüdü; ölümü acı bir gerçektir. Geometride doğruyu nasıl tanımlarız?.. Okulda belletirler: *"İki nokta arasındaki en kısa çizgi, bir doğrudur."* Neden?.. Bu çizgi, oraya buraya sapmadan, zikzak çizmeden yürür.

Uğur Mumcu bir doğrudur. Doğduğu gün ile öldüğü gün arasına bir çizgi çektiğimiz zaman, hiçbir sapma, zikzak, döneklik göremiyoruz; dosdoğru bir adam...

Osmanlıcada doğru, *'müstakim'* dir...

Uğur, *'fikr-i müstakim'* di.

Her geçen gün eksikliği biraz daha duyumsanıyor.

İlhan Selçuk

Söz vermeye gerek yok. Tabii ki katilleri bulacağız.
Murat Karayalçın
Başbakan Yardımcısı

■ *Baştarafı 7. Sayfada*

Aydın'ın yeniden ifadesine başvurulmasını kararlaştırdı. Bu arada, İHÖ sanıklarından **Gudbettin Gök**'ün de, polis kayıtlarındaki gözaltı tarihinde, Ankara'da olduğu ortaya çıktı.

Gök'ün dava dosyasındaki ifadesinde, Ankara'da Eskişehir Yolu üzerindeki Konutkent'te kiraladığı evi, Mumcu'nun ölümünden bir gün önce **"23 Ocak 1993"** cumartesi günü boşalttığı belirtildi. Aynı dosyadaki polis tutanağında ise, Gök'ün, İstanbul'da gözaltına alındığı kaydedildi.

Tahrifat ve çelişki zinciri

Sürpriz tanık Ayhan Aydın, 20 Eylül 1993 günü, TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu'na ifade vermek üzere evinden polis tarafından alınıp, TRT 1'de yayımlanan **Reha Muhtar**'ın **Ateş Hattı** adlı programa çıkarıldı.

Aydın programda, poliste verdiği ilk ifadede yer alan, **"Suikasttan 10 dakika önce Mumcu'nun aracının çevresinde bazı şüpheli kişiler gördüğü"** iddiasını yineledi.

Ankara DGM Başsavcısı **Nusret Demiral** da, Aydın'ın tanıklığını **"ciddi bulmadığını"** belirtti.

Suikastı gerçekleştirenleri teşhis eden Aydın, basında çıkan haberlerden sonra, **"evinden dışarı çıkmaması"** konusunda uyarıldı.

"Bijon, arabanın altına kaçtı"

Daha sonra komisyonda ifade veren Aydın, olay günü Karlı Sokak'ta pide yerken, bir kişinin yanına geldiğini, bir süre sohbet ettiğini, bu sırada sokağın diğer tarafından sol tekeri inik bir arabanın Mumcu'nun arabasının hemen yanında durduğunu, lastik tamiri sırasında şahıslardan birinin **"Mıstık, bijon arabanın altına kaçtı, alsana"** dediğini, bu kişinin de arabanın altına girdiğini, 1 dakika sonra da çıktığını anlattı.

Ankara DGM, polise ifade verdikten 9 ay sonra, sürpriz tanık Ayhan Aydın hakkında, **"İHÖ örgütü sanıklarına iftira attığı ve suç uydurduğu"** gerekçesiyle, suç duyurusunda bulundu.

Aydın hakkında, Türk Ceza Kanunu'nun 285/1. maddesi uyarınca, 3 aydan 3 yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açılması istendi. Aydın hakkında Ankara Cumhuriyet Savcısı **Süreyya Güzeltepe** tarafından açılan dava, hâkim değişiklikleri ve İHÖ davasından dolayı İstanbul Bayrampaşa Cezaevi'nde bulunan **"Mehmet Ali Şeker"** ile **"Ayhan Usta"** adlı sanıkların, **"ev adreslerinde bulunamamalarından"**dolayı, sürekli ileri bir tarihe ertelendi.

Alçakça düzenlenmiş bombalı bir suikast sonucu yitirdiğimiz Uğur Mumcu'yu yüzbinler kalplerine gömdü.

Uğur Mumcu'nun cenaze töreninde Türkiye ayaktaydı. Ankara böylesi bir kalabalığı ilk kez görüyordu.

Baskın tarihi üzerinde oynama

Aydın tarafından teşhis edilen **Ayhan Usta**'nın **"Muvafakatlı Ev Arama ve Yakalama Tutanağı"**nın düzenlenme tarihinin üzerinde oynandığı belirlendi. Usta'nın bulunduğu eve baskın yapıldığı tarih **"23 ocak"** olarak belirtilirken, (3) rakamının üzerinde oynama yapıldığı görüldü.

Bu arada, tanık Ayhan Aydın'ın olay yerinde gördüğünü belirttiği İHÖ sanıklarından Ayhan Usta'nın yakalanmasını sağlayan **Mehmet Zeki Yıldırım**, tutanaklara göre, 23 ocak günü saat 15.00'te ele geçti.

Yıldırım, aynı gün saat 07.00'de, yani, tutanaklara göre, yakalandığı saatten 8 saat önce, polislere örgüt evini gösterdi. Bu evde ele geçen sanıklardan Ayhan Usta, daha sonra sürpriz tanık tarafından, **"Mumcu'nun arabasının altına giren kişi"** olarak teşhis edildi. Yıldırım'ın ifadesinde, Ankara'ya Usta ile birlikte,

Bu olayı devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse, bu iş çözülür.
Ülkü Coşkun
DGM Hâkimi

Uğur Mumcu düşünceleriyle her yaştan insanın beyninde, yüreğinde yaşamaya devam ediyor.

Mumcu suikastından 6 gün önce geldiği belirtilirken; Usta'nın 20 gün önce geldiğini söylemesinin çelişkili olduğu dikkat çekti.

Gözaltı için üç ayrı tarih

Suikasttan 8 ay sonra, 24 Eylül 1993 tarihinde, Mumcu cinayeti soruşturmasında **"tutanak tahrifatı"** yapıldığı belgelendi.

Mumcu'nun öldürülmesinden birkaç gün önce İstanbul'da başlatılan İHÖ operasyonunda ele geçen sanıkların yakalama tutanaklarındaki tarih kargaşası ve evrakta yapılan tahrifatlar, soruşturma sürecine ilişkin ciddi kuşkular yarattı.

Aydın'ın olay yerinde gördüğünü açıkladığı sanık **Mehmet Ali Şeker**, resmi kayıtlara göre, 3 ayrı tarihte gözaltına alınmış görülüyor.

Şeker'in yakalandığı Tünel Caddesi Tekfer Sitesi B Blok 10 No'lu daire için düzenlenen **"Yakalama-ev arama ve zapt etme tutanağı"**na göre, söz konusu eve 26 Ocak 1993 günü baskın yapıldı.

Bu baskın sırasında, Şeker ile birlikte, **Abdülaziz Ocakhanoğlu, Mehmet Şah Çınar, Mehmet Candirek ve Yusuf Altun** da gözaltına alındı.

Bu tutanağın düzenleme tarihi bölümüne, **"24 Ocak 1993"** tarihi atıldı. Bir başka tutanakta, aynı evde ele geçen 5 kişiden Mehmet Ali Şeker ile Mehmet Şah Çınar'ın 24 Ocak 1993 günü; diğer sanıkların ise 23 ocak günü gözaltına alındığı ibaresi yer aldı.

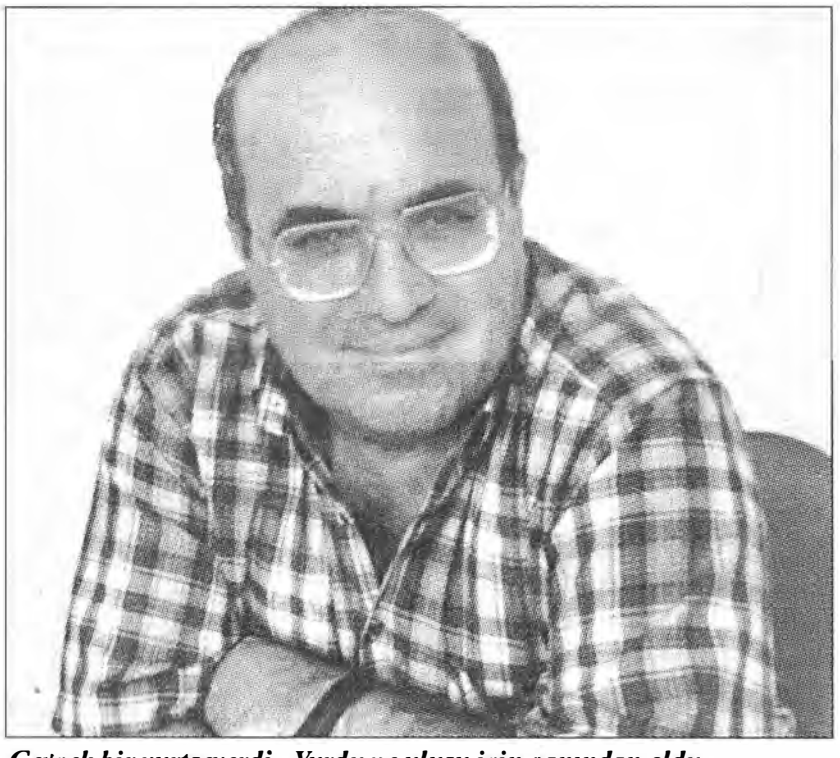

Gerçek bir yurtseverdi. Yurdu ve ulusu için canından oldu.

Tutanaklarda başka, iddianame başka tarih

Operasyonda yakalanan **Erdinç Ülüş** adlı sanığın 23 Ocak 1993'te yakalandığının kaydedildiği tutanakta, '3' rakamının üzerinde oynandığı belirlendi. Bu tutanağa göre, Şeker'in 23 ocakta yakalanmış olması gerekirken; bir başka tutanakta Ülüş'ün 24 ocakta gözaltına alındığı kaydedildi.

Tutanak tahrifatlarıyla polisin yargıyı yanıltması, şöyle gerçekleşti:

İHÖ davası sanıklarında Mehmet

GÖZLEM

UĞUR MUMCU

Aynı Oyun...

1. Dünya Savaşı, 28 Haziran 1914 günü Saraybosna'da Avusturya-Macaristan Veliahtı **Arşidük Ferdinand** ve eşinin **Princip** adlı bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürülmeleri ile başladı.

Bosna-Hersek, 1908 yılına kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliğindeydi. Bu egemenlik, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun tek yanlı kararı ile sona ermiş, aynı gün Bulgaristan da bağımsızlığını ilan ederek Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılmıştı.

Savaş, 27 temmuz günü başladı. 28 temmuz günü Avusturya-Macaristan orduları. Sırbistan'a girdiler.

Rus Çarlığı, Sırbistan'dan yana tavır aldı. Almanya Fransa ile İngiltere Almanya ile savaşa tutuştu.

İktidardaki İttihat ve Terakki yönetimi de Alman İmparatorluğu'nun yanında savaşa girdi.

O yıllar, milliyetçi akımların canlandığı yıllardır. Almanya'da bütün Almanların birleşmesini isteyen *"Pan-Germenist"* akımlar güç kazanmış. 30'lu yıllarda Alman Nazizmi ile doruk noktasına ulaşacak *"üstün ırk"* kuramının tohumları atılmıştı.

Aynı dönemde, Rusya'da *"Pan-İslavist"* akımlar da yayılıyordu. Rusların Balkanlar ile ilgilenmeleri bu akımı daha da güçlendirmişti. Moskova'da bir *"Slav Birliği"* kongresi de toplandı.

Aynı milliyetçi ve şoven akımlar Fransa ve İtalya'da da başgösterdi. Aynı yıllarda İttihat ve Terakki yönetimi *"Pan-Türkist"* siyaset izleyerek bütün Türkleri birleştirmeyi amaçlayan *"Turan düşleri"* kurmaya başladı.

Bu milliyetçi akımlara, Osmanlı İmparatorluğu içinde üç milliyetçi akım daha eklendi:

Kürt, Ermeni ve Arap milliyetçilikleri.

Kürt milliyetçileri, 1908 yılında İstanbul'da *"Osmanlı Kürt İttihat ve Terakki Cemiyeti"* ile *"Kürt Teavün ve Terakki Cemiyeti"ni kurdular. Hürriyet ve İtilaf Partisi kurucusu ve Şûrayı Devlet Başkanı* **Seyit Abdülkadir,** Kürt milliyetçiliğinin doğal lideriydi. Ermeni milliyetçilerinin lideri de **Boğos Paşa'**ydı. Arap milliyetçiliği de kendisine bir lider bulmuştu: Mekke Şeyhi **Şerif Hüseyin.**

Bu üç milliyetçilik akımı da başta İngiltere olmak üzere emperyalist Batı devletleri tarafından desteklendi. Amerika, Büyük Ermenistan için para ve silah desteği de sağladı. Bu destek, Lozan Barış Antlaşması toplantılarında da sürdü. İttihat ve Terakki'nin *"Pan-Türkist"* siyaseti, Alman İmparatorluğu'nca da desteklendi.

Osmanlılar, bu Turancı siyasetin faturasını Mondros Mütarekesi ile ödediler.

Turancı siyaset, İkinci Dünya Savaşı yıllarında da hortlatıldı. Bu siyaset Almanlarca desteklendi. Bu desteğin amacı belliydi: Kafkas petrolleri! İkinci Dünya Savaşı, Nazi Almanyası'nın yenilgisiyle sonuçlanınca Turancılık, bu kez de *"Soğuk Savaş"* yıllarında yeniden hortlatıldı. Bu kez Turancı siyaset, ABD-Sovyet çatışma ve çekişmesinin de konularından biri oldu.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında Alman siyasetini savunan Turancılar, bu kez de *"Amerikancı"* oldular!

Sırp milliyetçiliği, Birinci Dünya Savaşı'nı başlatan kıvılcım oldu. Aslında savaş, emperyalist paylaşım siyasetinin sonucuydu.

20. yüzyılın başında Avrupa'da esen milliyetçilik ve militarizm rüzgârları dünyada silah sanayiini de güçlendirmişti. 20. yüzyılın son yıllarında yeniden yüzyılın başına dönülüyor.

Uluslararası silah ticareti, 1913 ve 1933 yıllarından sonra yeniden büyük bir tırmanış gösterirken, dağılan eski sosyalist devletler ile Ortadoğu'da yeniden milliyetçilik akımları körükleniyor.

Bu etnik kaynaşma ve silahlı ayaklanmaları yine Batı destekliyor. Emperyalist siyaset, yeni maskelerle yine dünyayı kana buluyor. (19 Haziran 1992)

Suikast büyük bir talihsizlik. Olay, bizim zimmetimizde. Zimmetimizden çıkarmak için her şeyi yapıyoruz.
Erdoğan Şahinoğlu
Ankara Valisi

Failin yakalanması benim devrime rastlarsa çok mutlu olurum. İpucu bulsam, tamamen üzerine gideceğim. Ama maalesef, bir ipucu yok. Ama ümidimi kesmiş de değilim.
Nahit Menteşe
İçişleri Bakanı

Cumhuriyet gazetesinin Ankara bürosunda Uğur Mumcu'nun çalışma odası. Ve duvarda kalpağı ile Mustafa Kemal Atatürk.

Ali Şeker, polisin yakalama tutanağına göre 26 ocakta; savcılığa gönderilen gözetim tutanağı ile DGM savcısının iddianamesinde 24 ocakta yakalanmış olarak yer aldı.

Mehmet Can Direk, polisin yakalama tutanağında 26 ocakta ele geçmiş olarak görülürken, savcılığa gönderilen gözetim tutanağında 24 ocak, DGM savcısının iddianamesinde ise 23 ocak tarihinde yakalanmış göründü.

Polis yakalama tutanağına göre, 26 ocakta ele geçen Abdülaziz Ocakhanoğlu, savcılığa gönderilen gözetim tutanağına göre 23 ocak, DGM savcısının iddianamesine göre 24 ocak günlerinde yakalandı.

Mehmet Şah Çınar'ın yakalanma tarihi, polisin yakalama tutanağına 26 ocak olarak geçerken, savcılığa gönderilen gözetim tutanağında 23 ocakta, DGM savcısının iddianamesinde 24 ocakta yakalanmış olarak kaydedildi.

26 ocakta polisin yakalama tutanağına ele geçirildiği aktarılan Yusuf Altun'un ele geçme tarihi, savcılığa gönderilen gözetim tutanağına ve DGM savcısının iddianamesine 23 ocak olarak yansıdı.

Tahrifata bahane: Uykusuzluk

Dönemin Adalet Bakanı SHP Grup Başkanı **Seyfi Oktay**, hukukçuların **'işkenceyle ifade alan savcı'** söz-

Dönemin Başbakanı Bülent Ecevit, Mumcu'nun sorularını yanıtlıyor.

leriyle suçladıkları DGM savcısı **Ülkü Coşkun**'u, soruşturmayı genişletmek üzere İstanbul'a gönderdi.

İstanbul DGM Savcılığı, tutanaklardaki tarih farklılıklarından dolayı, 4 polis memuru hakkında dikkatsizlik ve ihmal nedeniyle soruşturma açılmasına karar verdi. İstanbul DGM savcılarından **Aytaç Tolay**, soruşturma sonucunda polis memurlarının tahrifatı kasıtlı olarak yapmadıkları kanaatine varıldığını söyledi.

Ülkü Coşkun tarafından sürdürülen **"Tutanak Tahrifatı"** soruşturması, ekim ayında sonuçlandı.

Soruşturmada, **"tahrifat olmadığı, polis memurlarının uykusuzluk ve aşırı yorgunluğundan kaynaklandığı"** sonucuna varan Coşkun, fezlekesinde tahrifat ve çelişkilerin **"polisin beşeri hatasından kaynaklandığını"** ifade etti.

Coşkun, İHÖ sanıklarının, kesinlikle, Mumcu'nun öldürülmesinden önce İstanbul'da yakalandıklarını ileri sürdü. Ülkü Coşkun'un **"sahte tanık ifadesi düzenlediği"** ve **"görevini kasten kötüye kullandığı"** ileri sürülerek, hakkında Adalet Bakanlığı'na suç duyurusunda bulunuldu.

Soruşturma dosyası rafa kalktı

Mumcu soruşturmasındaki çelişkiler, yalnızca bunlarla da kalmadı.

Polis ve MİT, **"göstermelik"** soruşturmayı, suikastın 15. ayında çelişkili iddiaları içeren dosyayı rafa kaldırdı.

TBMM'de oluşturulan Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu, olayla ilgili araştırmalarını sürdürürken, Mumcu ailesi, İçişleri Bakanlığı hakkında, **"koruma tedbirlerini almayarak, olay öncesinde: delil top-**

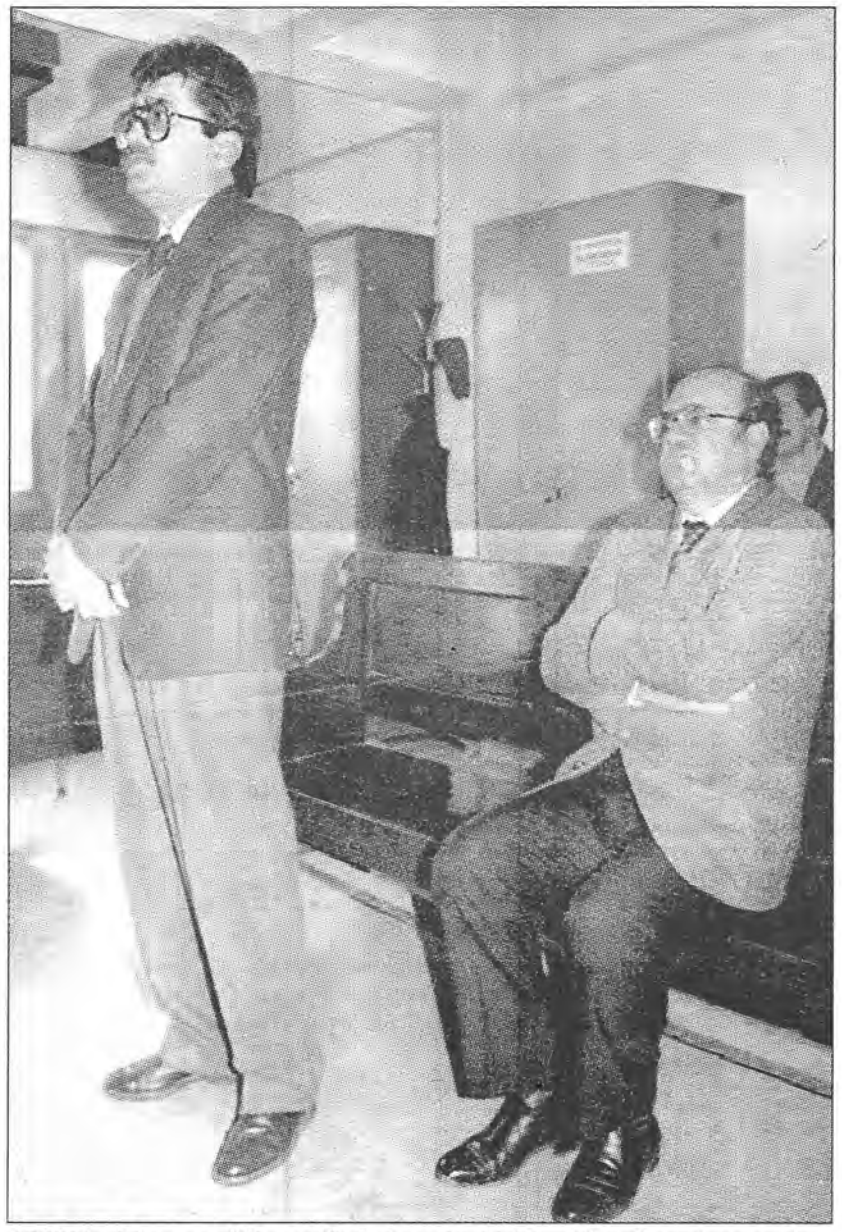

1988'de Mumcu, Hikmet Çetinkaya ile birlikte Vuralhan davasında.

Mumcu Cumhuriyet'te yazmaya 1975 Martı'nda başlarken okurlara şöyle tanıtılmıştı: Uğur Mumcu siyasal olayların ilginç yönlerini "Gözlem" köşesinde Ankara'dan sizler için yorumlayacak.

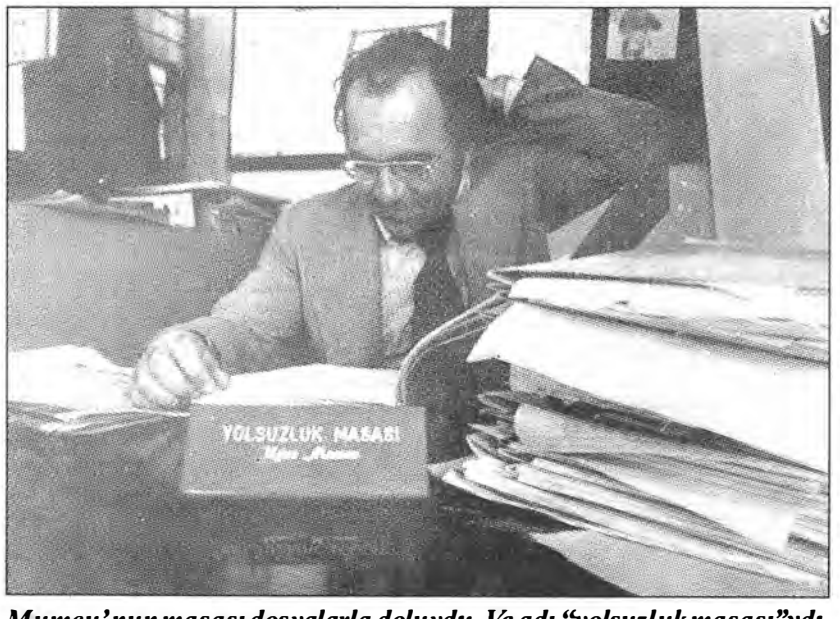

Mumcu'nun masası dosyalarla doluydu. Ve adı "yolsuzluk masası"ydı.

GÖZLEM

UĞUR MUMCU

İttihatçı ve Kemalist...

Savaş, başta İslamcılar olmak üzere hemen herkesi ikiye böldü. *"Savaşa hayır"* diyenlerle çokuluslu güçten yana olanlar, birbirlerini suçlamaya başladılar. Barışçı siyasetleri savunanlara, şimdi iki suçlama yöneltiliyor: İttihatçılık ve Kemalizm.

Türkiye'de en yaygın olan akım bilgisizliktir. Bu bilgisizlik, yakın tarihimiz konusunda da geçerlidir.

Alın İttihatçılığı: *"İttihatçılık"*, **Abdülhamid**'e karşı genç subayların örgütlenmelerinden başlar. İkinci Meşrutiyet ile sürer, 31 Mart ayaklanmasını bastıran *"Hareket Ordusu"* ile güçlenir. Babıâli baskını ile serüvenciliğe bürünür, *"merkez-i umumi"* sultası ile cuntacılığın adı, düzenlediği suikastlarla bireysel terörün dayanağı olur; Alman işbirlikçiliği ile Osmanlı İmparatorluğu'nu savaşa sokar.

Ve savaş sonrasında İttihatçılık, **Enver Paşa**'nın liderliğinde **Lenin**'in desteği ile Bakü'de komünist *"Şûralar Fırkası"* kuran siyasal akım anlamına da gelir.

İttihatçılık, **M. Kemal**'e *"Teşkilat-ı Mahsusa"* artıklarınca düzenlenen *"İzmir suikastı"* ile de sonunu hazırlamış ve siyaset sahnesinden M. Kemal ve arkadaşlarınca uzaklaştırılmıştır. *"İttihatçılık"* iyi hoş da ama hangi *"İttihatçılık?"* Abdülhamid yönetimine ve 31 Mart gericiliğine karşı ayaklanan İttihatçılık mı? Yoksa M. Kemal'in *"hareket-i serseriyane"* diye tanımladığı kanlı serüvencilik ve işbirlikçilik mi? Hangisi? Bugünkü güncel siyasette *"İttihatçılık"* izi aranıyorsa bu iz, barış yanlılarında değil, ABD desteği ile savaşa girmeye heveslenenlerin tutumlarında, kararlarında ve kişiliklerinde aranmalıdır.

Ararsanız çok benzerlik bulursunuz. İkinci bilgisizlik kaynağı **Atatürk** ve Atatürkçülük ile ilgilidir.

"Kemalist", Kurtuluş Savaşı yıllarında İngiliz gizli servisi ve Amerikan basınında *"Bolşevik, milliyetçi, bozguncu"* anlamlarında kullanılırdı.

Bu kavram bugün, sözde *"sivil toplum"* yandaşlarınca tek partili baskıcı yönetim anlamında kullanılıyor.

Hangi demokrasi birden bire kuruldu? Hangi uygarlık, bugünkü düzeyine, kansız ve ihtilalsiz gelebildi?

Tarihe şöyle bir bakın: Batı burjuva demokrasilerinin geçmişlerinde, 1789 ve 1830 ihtilalleri, kargaşalar, sömürgecilik, nasyonal sosyalist rejimler: Marksist ülkelerin yakın tarihlerinde de Ekim İhtilali ve proletarya diktatörlükleri yok mudur? Atatürk dönemi, Türk yakın tarihinin en görkemli ve en devrimci sayfasıdır.

Önce emperyalizme karşı verilen silahlı savaş, sonra da *"tam bağımsızlık"* inanç ve bilinci ile dünya uluslar ailesinin onurlu üyesi olmak için verilen uygarlık savaşı.

Evet, Atatürk dönemi, tek parti ile yaşanmıştır. Devrimler de bu tek parti rejimi içinde tepeden inme yöntemlerle yapılmıştır. Atatürk'ü ve Türk devrimini, aynı zaman dilimlerindeki nasyonal sosyalist ve Marksist yönetimleri ile karşılaştırın. En az sancılı ve en az kan dökülen toplumsal dönüşümdür Atatürk'lü yıllar!

Türkiye, bugün ayakta duruyorsa Atatürk döneminde atılan temellerin sağlamlığı nedeniyle duruyor!

12 Eylül'e 5000 gencin tabutu ile gelen, sivil dönemin her üç yılının birini sıkıyönetimle yaşayan, idam sehpalarının kurulduğu, sürgünlerin ve yasakların yaşandığı, işkencenin bugün bile can aldığı bir ülkede, eleştiri okları dünden çok bugünün uygulamalarına ve bugünün *"devletlülerine"* yönelmelidir. 1910'lu, 20'li yılların özel koşulları o dönemlerde birçok ülkede totaliter rejimler doğurmuştur. Atatürk'ü, *"Neden o günlerde tek parti yönetimi kurdu?"* diye eleştirip suçlamanın anlamı yoktur. Bugün, çok partili düzende, parlamenter rejimde, hukuk devletinde *"tek adam"* yönetimi kuranlara ve tek parti yöntemleri kullananlara karşı çıkmak gerekir.

İttihatçılık varsa bu *"hortlayan İttihatçılığı"* işte buralarda aramak daha doğru olur.

Ben yakalayacak değilim, polis yakalayıp bana getirecek... Sanıklar bulunduğu zaman dava açılır. Bunun 15 senelik bir zaman aşımı var.
Nusret Demiral
DGM Başsavcısı

Uğur Mumcu'ya yönelik bombalı saldırının aydınlatılması, devletin şeref borcudur.
Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

Öğrencilik yıllarının "münazaracısı"ydı Uğur Mumcu... Gazeteci kimliğiyle ise açıkoturumların en aranan ve en çok dinlenen konuşmacısı oldu.

YÖK Başkanı İhsan Doğramacı ile... Konu tabii ki özerklik.

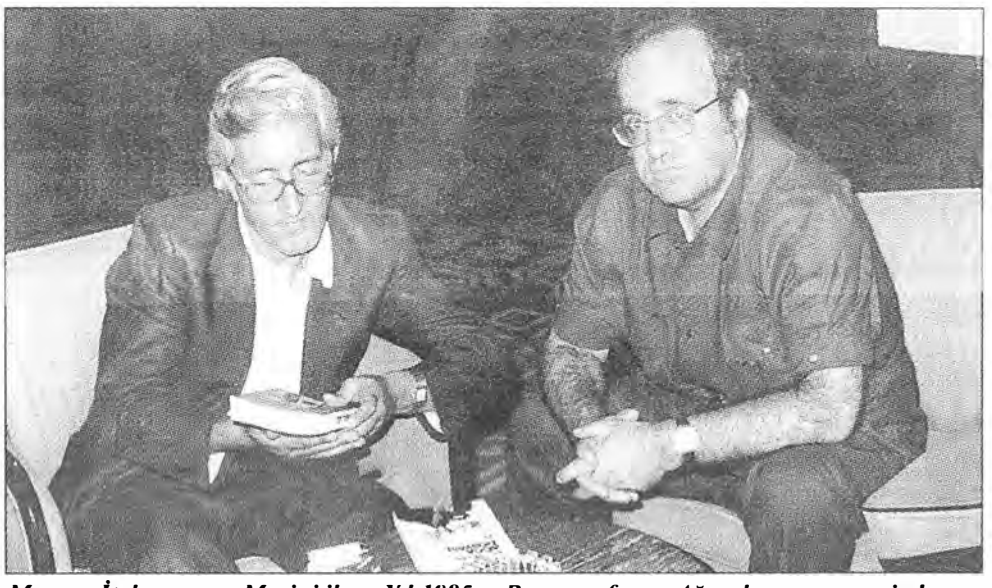

Mumcu İtalyan savcı Marini ile... Yıl 1985... Papa, mafya ve Ağca dosyasının peşinde.

lama-zanlıları yakalamada özensiz davranarak, olay sonrasında ağır hizmet kusuru işlediği" iddiasıyla maddi ve manevi tazminat davası açtı.

Emniyet, istihbarat ve yargı organlarının işlemlerinde ortaya çıkan diğer çelişkiler, şöyle sıralandı:

Suikastın 15. ayında, Uğur Mumcu'nun evinin bulunduğu Karlı Sokak'taki Tunus Büyükelçiliği'nin önünde vardiyalı olarak görev yapan polis memurlarının, **"Mumcu'yu korumaktan öte, tanımadıları, oturduğu evi ve aracını bilmedikleri"** ortaya çıktı.

Ankara Emniyeti bünyesinde, olayı soruşturmak üzere oluşturulan ekip, suikastın 15. ayında dağıtıldı.

MİT Müsteşarı'nın uyarısı..

Devletin en üst düzeyinden MİT'e yazılı olarak **"Bu suikastı aydınlatın"** yolunda emir gerektiği belirtildi.

Bombalı suikast olayından sonra, çözüm için 1 yıl süre veren DGM Başsavcısı **Nusret Demiral**, olayın yerli değil, yabancı kaynaklı olduğunu savundu.

1992 yılında MİT Müsteşarı **Teoman Koman**'ın, terörün gazetecilere yönelebileceğini açıklamasına karşın; İçişleri Bakanlığı, Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Bahriye Üçok, Turan Dursun ve Musa Anter'in öldürüldükleri bir ortamda, Uğur Mumcu'nun öldürüleceğine dair **"ortada hiçbir belirti bulunmadığını ve istihbari bilgi elde edilmediğini"** ileri sürdü.

Uğur Mumcu'yu önce korumaya alıp sonra **"her nedense"** korumayı kaldıran devlet, DGM ve emniyet arasındaki karşılıklı yazışmalardan başka somut ipucu-delil içermeyen Mumcu suikastı dosyasını, **"faili meçhul cinayetler"** rafına kaldırdı.

AĞLAMADAN AĞLAMAK

Sulara bir karanfil bıraktım.
Bir karanfil de toprağa
İçgeçirmeden, bağırmadan,
ağlamadan
Bir karanfil de yarınlara bıraktım.
Aldın mı?

Dağlarına, dağlarına memleketinin
Çiçek kokan yaylalarına
memleketinin
Göllerine, denizlerine ve sularına
memleketinin
Sevinçlerine, sevgilerine
memleketinin
Bir karanfil bıraktım, aldın mı?

Bebelerine, çocuklarına, gençlerine
Gelinlerine, kızlarına
Yüreklerine ve ellerine
Ve gözyaşlarına
Bir karanfil bıraktım
Aldın mı?

Bebelerine, çocuklarına, gençlerine
Gelinlerine, kızlarına
Yüreklerine ve ellerine
Ve gözyaşlarına
Bir karanfil bıraktım
Aldın mı?

Bir nice şafakların karanfil
kırmızısına
Saldım beyaz güvercinini
Ve sesimin yettiğince türkü
Ve kucaklayabildiğim kadar sevgi
Getirip koydum toprağına
Aldın mı?

Sulara bir karanfil bıraktım
Bir karanfil de anıttepeye
İçgeçirmeden, bağırmadan,
ağlamadan.

Ağladım
Sesimde karanfiller açtı
Aldın mı?

Hüseyin Deniz

Mumcu'nun cenazes törenine katılan yüzbinlerden sadece biri.

Olaydan 18 ay sonra, ilerleme olmayan dosya, Ankara DGM Savcı Yardımcısı **Ülkü Coşkun**'un Ankara 2 No'lu DGM Yedek Hâkimliği'ne atanması üzerine bir süre ortada kaldı.

Soruşturma dosyası 3 ay sahipsiz kaldıktan sonra, DGM Savcısı **Kemal Ayhan** konuya ilişkin olarak görevlendirildi.

Suikast 'bir devlet' işi mi?

Dönemin Adalet Bakanı **Seyfi Oktay**, suikastın **"bir devlet işi"** olduğunu belirtirken, İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe**, devletin **"yetersiz"**kaldığını itiraf etti.

Suikastta kullanılan bombanın türüne ilişkin raporlarda da çelişki ortaya çıktı.

C-4 tipi bombanın yetkililerce ilerı sürüldüğü gibi Çekoslovak malı değil, Amerikan yapımı olduğu emniyet raporunda yer aldı.

İçişleri Bakanlığı, olayın aydınlatılmasına katkıda bulunacaklara, bugüne kadar konmuş en büyük ödülün verileceğini açıklamasına karşın, teşvik edici olabileceğine dikkat çekilen miktar, bugüne kadar telaffuz edilmedi.

DGM, TBMM'de oluşturulan Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu'na **"bilgi ambargosu"** uyguladı.

TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu, **"devletin töhmet altında olduğunu"** ileri sürerken; olayın failini bulamayan DGM, çözüm için 15 yıl süre verdi.

Demiral'ın dostluğu

Mumcu ailesi, soruşturmayı DGM Başsavcısı Nusret Demiral'ın yürütmesini istemediğini dile getirmesine karşın, Demiral'ın **Ateş Hattı** programında **"Mumcu ile çok iyi dost olduklarını"** söylemesi dikkat çekti ●

GÖZLEM

UĞUR MUMCU

Kır Çiçekleri...

Bugün daktilonun başında yıllardan beri ilk kez, ne yazacağımı düşünerek, dakikalarca durdum. Elim bir türlü tuşlara varmadı.

- Ne yazayım bugün?

İnsan, içindeki sıkıntılarla boğuştu mu, sözcükler, bir dönme dolap gibi beyninizde döner durur. Öyle ki, sözcükleri, beyninizden, yüreğinizden ve dilinizden çekip, daktilo şeridine vuramaz, ak kâğıt üzerine siyah harfleri, siyah sözcükleri dizemez, noktaları, virgülleri koyamazsınız...

Çünkü, sözcüklerin kendi dünyaları vardır; bu dünyalar, güneş çevresinde dönen küreler gibi beynimizde, vicdanımızda, yüreğimizde döner dururlar...

Sözcükler gün olur, uzanamadığımız yıldızlar kadar uzak; gün olur, hoyratça ezip, geçtiğimiz kır çiçekleri gibi, bizlere yakın olurlar. Ve biz çoğu kez bu uzaklığı da bu yakınlığı da ölçüp, biçemeyiz.

Ve sözcükler, yüreklerimizde, vicdanlarımızda, beyinlerimizde ve de atardamarlarımızda döner, dururlar...

Bugün hiç yazı yazmasam diyorum, gitsem bir dağ başına, gitsem, kır çiçekleri toplasam, bunları bir demet yapsam; desem ki, bu çiçeğin adı, *"Erdem"*, bunun *"Onur"* bunun *"İnanç..."*

- Ne yazayım bugün?

Çevrenize şöyle bir bakın; bir bakın akıp geçen olaylara, bir bakın tanık olduğunuz ya da duyduğunuz olaylara, bakın.

Kimi zaman, onur çiçekleri ile inanç çiçekleri ile bezenmiş insanlarla karşılaşırız. Kimi zaman da binbir yalanın belini bükmüş, yolsuzlukların saçaklarına tutunup, sirk cambazları gibi sıçrayıp durmuş insan müsveddeleri ile...

Ve hep onlar kazanmış, hep onlar günlerini gün etmiş. Para mı, onlarda..

Pul mu, onlarda...

Hep bir elleri balda, bir elleri yağda, öyle yaşamışlar. Kaplumbağa gibi, binbir yalanın sığdığı başlarını gerekince, kalın kabuklarının içine çekerek, yılan gibi kıvrılarak, bukalemun gibi kondukları, yerleştikleri yere uyarak yaşamışlardır.

- Ne yazsam bugün?

Eski dosyaları mı çıkarsam? Hayır çıkarmayacağım!..

Geçmiş olaylardan vicdan muhasebelerine sayfalar mı açsam? Hayır, açmayacağım!

Düne, önceki güne, daha öncesine mi uzansam? Hayır uzanmayacağım!..

- Ne yazsam bugün?

Canım bir dağ başında kır çiçekleri toplamak istiyor. Kıbrıs'tan kopup gelen ılık güney rüzgârları ile Ege'nin güneşli sabahlarından kaçamak gelen ışıklarla, ülkemin dört bir yanından toplayacağım kır çiçeklerini bir vazoya yerleştirip, *"İşte"* desem, *"işte yıllarca yazmak isteyip de yazamadığım bunlar, işte bunlar."*

Çiçekler yan yana, çiçekler aynı topraktan gelme ve aynı suyun içinde biri *"İnanç"*, biri *"Erdem"*, biri *"Onur..."*

- Bugün ne yazsam, ne yazsam acaba?

Daktilomun başında yıllardan beri ilk kez yazacağım yazının soru işaretine takılıp dakikalarca düşünüp duruyorum.

Sözcükleri, daktilonun tuşlarından kara şeride bir türlü çarpamıyorum.

Yanıma oğlum **"Özgür"** geliyor, *"Ne düşünüyorsun baba?"* diyor. Sonra ekliyor.

- Beni yaz baba, beni yaz, benim adımı yaz, benden söz et baba, benden söz et. Duruyorum, düşünüyorum, düşünüyorum, yine düşünüyorum.

Bir dağ başına gitsem, kır çiçekleri toplasam ve sonra evet ve sonra.. ve.. ve.. ve...

- Bugün ne yazsam? (5 Aralık 1981)

Cumhuriyet İmtiyaz sahibi: Berin Nadi
Genel Yayın Yönetmeni: Orhan Erinç ● Genel Yayın Koordinatörü: Hikmet Çetinkaya ● Yazışleri Müdürleri: İbrahim Yıldız, Dinç Tayanç (sorumlu) ● Özel Ek Koordinasyon: Deniz Som ● Ankara: Işık Kansu ● Kapak: Semih Poroy ● Sayfa Uygulama: Fatma Şahin
Yayımlayan ve basan: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.
Gözlem,Cumhuriyet'in parasız özel ekidir.

Adalet Bakanlığı'na
Ankara

Eşim, Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Uğur Mumcu'nun 24 Ocak 1993 tarihinde uğradığı suikast sonucu ölmesi üzerine başlatılan soruşturma, aradan 22 ay geçmesine karşın, herhangi bir sonuca bağlanmamış ve soruşturmayı yürüten Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı Ülkü Coşkun da, bu görevden alınarak, haâkimliğe atanmıştır.

Bu atamayla dosya uzun süre bekletilmiş; dosyanın hangi savcıya verildiği konusundaki ısrarlı taleplerimiz yanıtsız kalmış ve 1 Kasım 1994 günü dosyanın savcı Kemal Ayhan'a verilmiş olduğu öğrenilmiştir.

Savcı Kemal Ayhan ile aynı gün yapılan telefon konuşmasında, savcı dosyanın kendisine yeni verildiğini, bu nedenle dosya hakkında henüz bilgi sahibi olmadığını ifade etmiştir. Olaydan hemen sonra zamanın en yetkili kişilerinin verdiği sözlere karşın, soruşturmanın, kimi konularda neredeyse gerçekleri aramama amacıyla sürüncemede bırakıldığı izlenimi doğmuştur.

Soruşturma dosyasının ilk savcı Ülkü Coşkun'dan hizmet gereği nedeniyle mi, yoksa suçluların bulunmasında gösterdiği basiretsizlik yüzünden mi alındığı, tarafımdan bilinmemektedir. Kesin olarak bildiğim, dosyanın tam bir aldırmazlık içinde, uzun süre savcıya havale edilmeden bekletilmiş olmasıdır.

Suikast olayından sonra yapılan yanlışlardan birkaçına değinmek istiyorum. Olay sonrası yapılan delil toplanması, bu konudaki teknik kurallara, yasaya ve hukukun genel ilkelerine tamamen aykırıdır. TRT'de yapılan bir programda, Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı tarafından "gizlidir" denilen bilirkişi raporu üzerinde, soruşturmayı etkileyecek ve saptıracak biçimde açıklamalar yapılmış, böylelikle soruşturma adeta yönlendirilmek istenmiştir.

Bir başka programda, olayla ilgili bilgisi olduğunu söyleyen Ayhan Aydın adlı kişi, tanıkların korunması ilkesi gözardı edilerek, ekranda alenen sorguya çekilmiş ve böylece bu konuda bilgi vermek isteyenlere gözdağı verilmiştir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ndeki tutanaklarda birkaç yerde yapılan tarih tahrifatının beşeri hata nedeni ile yapıldığı ve bu nedenle tahrifat yapılmamış sayıldığı, savcı Ülkü Coşkun'un raporundan anlaşılmıştır.

Bu rapora dayanılarak adeta terör örgütünü korur gibi Ayhan Aydın hakkında Cumhuriyet Savcısı tarafından iftira davası açılmıştır.

Olaydan iki gün sonra, ihbar üzerine Ankara'da bir evde yakalanan ve Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi'nce hakkında cinayetten gıyabi tutuklama kararı bulunan Şefik Polat adlı kişi, gerekli incelemeler yapılmadan salıverilmiştir. Bunlar, hemen ilk anda göze batan ve kamuoyunun da belleğinde bulunan usule aykırı işlemlerdir.

Soruşturmanın aylardan beri sürüncemede bırakılması bir yana, İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin "Eski bir olay, ama biz hâlâ üzerindeyiz, yalnız bir netice çıkmıyor" şeklindeki sözleri, devletin bu olaya gerçekten önem vermediğini belgelemiştir. Çünkü hukuk devleti suç teşkil eden bir olayı eski veya yeni diye ayırarak izlemez. Suç sayılan bir olayın faillerini ortaya çıkartmak, devletin görevidir.

Soruşturmayı yürüten ilk savcı Ülkü Coşkun'un benim ifademi alırken söylediği "Bu olayı devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse, bu iş çözülür" şeklindeki sözlerini de ayrıca vurgulamak istiyorum.

Bu olaylardan ve soruşturmanın sürüncemede bırakılmasından çıkan sonuç, bu olayın kimler tarafından ve nasıl gerçekleştirildiğinin, devlet örgütünün bir kısmının bilgisi dışında olmadığıdır. Bunun söylenmesi elbette çok zordur, ama Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral Doğan Güreş'in bir gazeteci ile yaptığı söyleşide, Uğur Mumcu cinayeti hakkındaki soruya verdiği yanıt, bu kanıyı doğrulayacak niteliktedir. Uğur'u kardeşi gibi sevdiğini söyleyen sayın general, katillerin neden yakalanmadığına ilişkin soruyu, "Bu konuya hiç girmek istemiyorum" diye yanıtlamıştır. Bu yanıt, "Bu konuyu biliyorum, ama söylemek istemiyorum" anlamını taşımaktadır.

Ben yine de, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bir hukuk devleti olduğu inancıyla, eldeki bilgiler ve bu dilekçemde ileri sürdüğüm görüşler doğrultusunda konunun değerlendirileceği ve bilindiğine inandığım suikast düzenleyicilerinin ortaya çıkarılacağı umudunu taşımaktayım.

Soruşturmanın çabuklaştırılması ve sonuçlandırılması için gerekli emrin verileceğinin inancı ve güvenciyle saygılar sunarım. 14 Kasım 1994

Güldal MUMCU